

Ardeal és Banat kis- és középiparosainak hetilapja. — Arad-i Iparos Otthon, az Ipari Szindikátusok, a Romániai Építőmesterek Szövetsége hivatalos lapja. Egyesülve a timisoarai „As Iparos”-sal és a „Fodrász Ujság”-gal.

Előfizetési ára egész évre intézményeknek és nagy cégeknek 1000 lei, félévre 500 lei. Iparosoknak egész évre 300 lei, félévre 150 lei, negyedévre 75 lei. — Hirdetések négyzetcentiméterre 4 lei, kötéseknel árendedmény.

MESERIASUL AZ IPAROS DER GEWERBETREIBENDE

MUNKAADÓK LAPJA

„Tiszteld a tisztos ipart!”

Noua lege a meseriilor si pregătirea profesională

de Prof. G. RADULESCU-MOTRU

Legea cuprinde trei părți. Primele două părți se ocupă de pregătirea, calificarea și perfecționarea profesională. Cea de a treia se ocupă de exercitarea meseriilor, de înlesnirile cari se fac meseriașilor, precum și de controlul exercitat de autoritățile administrative asupra practicei meseriilor.

Din aceste trei părți, aceea de a treia care se ocupă de exercitarea meseriilor este pentru moment aceea care va da loc la mai multe discuții, fiindcă ea atinge unele interese personale. Legea cea nouă își propune să aducă o regulă în haosul ce domnește până acum, atât în ceea ce privește exercitarea meseriilor, cât și în ceea ce privește protejarea meseriașului român. În asemenea chestiuni, nici un legiuitor nu poate avea pretenția de a da o soluție perfectă.

Legea este inovatoare și merită laude pentru cele dintâi două părți: 1. pregătirea profesională. 2. calificarea și perfecționarea profesională. Aci găsim în legislația românească primul început serios de a pune la contribuția progresul științei în scopul de a da o bună organizare vieții meseriilor. Începutul este cu atât mai de laudă cu cât el nu este o improvizație. Ministerul muncii, prin Direcția serviciului său de învățământ muncitoresc, a urmărit, în mod consecvent, de mai bine de douăzeci de ani pregătirea profesională pe bază științifică. Prin ajutorul Direcției acestui serviciu s-au înzestrat laboratoarele de psihologie experimentală dela București și Cluj cu primele aparate de psihotehnică, precum și cu mijloace care au făcut cu putință anchete în lumea muncitorilor de fabrică și tipărituri. Legea de față încoronează o muncă începută de mult.

Pregătirea profesională era până acum, la noi, lipsită de o orientare științifică. Ea era lăsată de cele mai multe ori la voia întâmplării. Consecința nenorocirii a acestei lăsări la voia întâmplării era că ucenicul sau elevul care urma o școală de specialitate pierdea timp fără folos, învățând o profesiune nepotrivită cu aptitudinile sale și pe care apoi o abandona, după un oarecare număr de ani, sau o practica fără succes. Câmpul practicei noastre profesionale este plin astăzi de acești ratați, care fac de toate și nimica bun. Prin noul proiect de lege ucenicul este orientat spre profesiunea unde-l chemă aptitudinile sale și aceasta spre folosul său propriu și spre folosul neamului întreg. Orientarea este făcută pe baza unui examen psihotehnic de anumite birouri de orientare profesională. Deocamdată, în mod facultativ, intrucât birourile de orientare profesională nu sunt complet organizate; ea va deveni însă, să sperăm în curând obligatorie, așa cum este cazul în țările apusene. Supravegherea și conducerea birourilor de orientare profesională sunt încredințate Institutelor psihotehnice care funcționează pe lângă Universitățile din București, Cluj, Iasi și Cernăuți. Aceste institute vor îndeplini, pe lângă stabilirea monografiilor și a testelor profesionale, studierea tuturor problemelor în legătură cu o mai științifică organizare a muncii naționale.

Punând la începutul pregătirii profesionale examenul psihotehnic al aptitudinilor candidatului, legea d-lui prof. I. Nistor introduce o mare reformă în practica meseriilor dela noi.

În primul rând legea dă o nouă viață uceniciei. Această instituție n'a avut până astăzi la noi nici tradiție, nici prestigiu. Ea va avea de acum în-

(Continuare la pagina 3.)

Az új ipartörvény:

Modern elvek alapján, a tanonkérdés kihangsúlyozásával életbelépett az iparosság új törvénye

Négy hónapon belül új iparendély váltására kötelesek a munkaadók. — Ipari szaktanfolyamok a munkásság továbbképzésére. — Egységes munkakönyv lesz. — Lajstrom a képzéshez kötött iparágakról.

Talán az egyháztörténelemben tanultam, talán valami más alkalommal olvastam, hogy a római pápaválasztás során a bibornokok, akik jogosultak a választásban résztvenni, a palotában, ahol összegyűlnek mindnyájan külön cellába vonulnak, a palota kapuját bezárják és addig azt senki nem hagyhatja el, míg az új pápát meg nem választották. A választás megtörténtét úgy adják a nép tudtára, hogy a szavazólapokat elégetik és a kéményen kitóduló füst jelzi: „habemus papam”, megtörtént az új pápa megválasztása.

Ezt a felszálló füstöt lessük mi immár egy hónapja, amióta március 31-én a képviselőház megszavazta az új ipartörvényt. Lesve várjuk a Monitorul Oficial megjelenését, amelyből megtudjuk, mi lesz a sorsunk, mi maradt benn a törvényben, milyen szakaszok maradtak ki, vagy lettek megváltoztatva, mire kell felkészülnünk, milyen új, a maiól teljesen eltérő rendelkezések szerint kell beosztanunk ipari életünk fonalát. Várva-vártuk, vajjon dr. Roman Valer államtitkár eredeti javaslatából hány szakasz maradt ki, mennyire enyhültek a drákói szigorú elérő büntetések, vajjon csakugyan büntetésmentesítéssel sujtják azokat, akik nem fognak megfelelni a törvény utasításainak, vajjon sikerül-e a kontárságot megszüntetni, vajjon megkegyelmezték-e az ipartestületeknek, vajjon phönixként újból születve nagyobb hatakörrrel, fognak-e tovább működni, vagy elnyeli őket a munkakamara.

Az új törvény, amelynek ismertetését és magyar fordításban való közlését lapunk jelen száma kezdi meg, mindenre meg fogja adni a kellő felvilágosítást.

A törvény két melléklete.

Bizonyára nehéz lesz az 52 éves törvénytől megválni, amelynek minden szakasza mélyen bevésődött a köztudatba és amely szinte egész életünket betöltötte. Nehezen fogjuk nélkülözni az ipartestületeket, a régi céhek ezen maradványait, amelyeket régen reformálni, fejleszteni, a mai időkhoz hozzáidomítani kellett volna. Az önkormányzatnak és az iparos nevelésnek erős várat vésztettük el és majd a mai időknek megfelelőbb, mozgékonyabb és hivatalos teendőkkel nem tulsufolt szindikátusokkal kell helyettesíteni.

Nem vezet azonban célra siránkokat zengeni a multak felett, inkább igyekezzünk megismerni az újat, életet önteni a törvény merev betüibe, kihasználni a törvény által nyújtott előnyöket és most már az új törvény alapján boldogulni.

A törvény, amelynek teljes címe: „Törvény a szakmai képzettség előkészítéséről és a kisipar gyakorlásáról”, a Monitorul Oficial 1936. április 30-án megjelent 99. számában foglaltatik és a 990. számot viseli. A törvényt a képviselőház március 31-én, a szenátus április 1-én szavazta meg, öfelsege pedig április 29-én szentesítette. A törvényhez még két lajstromot csatoltak, amelyek közül az első a képzéshez kötött iparokat sorolja fel, még pedig

179-et, a második lajstrom azon kereskedelmi ágakat, amelyek tanoncaikat tanoncszerződéssel kell, hogy felvesyék. Ezek a lajstromok a törvény kiegészítő részét képezik.

A tanoncok érdekében . . .

A törvényről meg kell állapítani, hogy a modern alapelvek alapján készült a genfi nemzetközi munkahivatal által elfogadott irányt tartva szem előtt,

a munkás lehető kimélése, magasabb fejlődési fokra emelése, jobb kereseti viszonyok elérésére való törekvés jellemzik, de szem előtt tartja a nemzeti ipar megalkotásának kérdését is.

A törvény 197 szakaszának több, mint a fele tanonkérdéssel foglalkozik, talán tulságos részletesséssel, nagy szeretettel az ifju nemzedék iránt, azonban tulságos sok az iskolai és ehhez képest kevés a gyakorlat iránti érzék. Félő, hogy az életben azután nehé lesz hozzászokniuk a kévsébé kiméletes megpróbáltatásokhoz. Önkéntelenül eszembe jut Kriptyóry János, iparkamarai elnök, sütiiparos esete az árva házból felvett tanulójával, aki nem akart a lisztes zsákhöz nyulni, mert belisztezi a ruháját. Nagyon szép új intézmények létesülnek, mint a pszihotehnikai intézet, ahol a lelki és testi alkalmatosság alapján választják ki a jövő iparos nemzedék jelöltjeit. Egyelőre ugyan csak két ilyen intézet lesz az országban, ezt azonban hatra emelik fel, ezek kirendeltségei behálózják az egész országot, az ipari gócpontokat, természetesen, amint a törvény mondja, ha az erre szükséges pénzügyi fedezet rendelkezésre fog állani.

A tanoncok jogi helyzete és kiképzésükről való gondoskodás.

Eddig az volt a gyakorlat, hogy a kézműipar képezte ki a nagy gyárak részére a munkásanyagot, mert a gyárak nem neveltek, de nem is nevelhettek jó munkásokat, mert a gépek és a munkabeosztás ezt teljességgel lehetetlenné tette. Most a törvény rendelkezik, hogy

a nagyipari vállalatok, különösen azok, amelyek állami rendelésekkel vannak ellátva, külön tanonképző műhelyeket tartoznak felállítani és felszerelni. Az ipari tanfolyamok felállítása most már törvényes köteleesség,

s az állam tartozik ezek költségeit viselni, csupán a jómódu tanulók és iparosok fognak itt tandíjat fizetni. A tanoncotthonok is jobban lesznek megalapozva, amelyek főcélja a vidéki fiatalságot a városban iparossá nevelni. A jó ellátáson kívül, iskolák felállításával akarják ezeket kiegészíteni a nevelés tökéletes tétele céljából.

A felállítandó különleges szaktanfolyamok a munkások külön továbbképzéséről gondoskodnak majd Ezenkívül ösztöndíjat akarnak adni úgy a bel-

földi, mint a külföldi üzemekhez szerződő olyan szak munkásoknak, akik kiváló tehetségről tanuskodnak.

A kézműipar tekintetében nagy előmunkálato- kat végzett a szakminiszter. Ennek egyes városok- ban, sőt egész kerületekben kisipar jellege van. Ezen rétegnek különös támogatásra van szüksége, fejleszteni és nevelni kell, hogy ezáltal a városok nemzeti jellegét segítse elő.

Új iparendély szükséges.

A kontárkérdés megoldására különböző rendsza- bályokat léptet életbe a törvény, azonban valószínű- leg ezzel sem fogják gyökeresen megoldani az iparos- ságnak ezt a fájó sebeit. A kézműiparnak nyújtott kedvezmények közszállításonál egyszerűbb megszü- netik a kisiparosok szövetségének az 1921 évi törvény által biztosított monopóliumát. Az új nemzedéknek kölcsönöket biztosít a Banca Nationala, ha vállalatot létesít és azzal, legalább elvben a legszebb perspekti- vát nyújtja a fiatalságnak, hogy ipari pályára édes- gesse őket.

A részletes ismertetésre később térünk át, most még csak néhány átmeneti intézkedést kell ismertet- nünk, amelyek határidőhöz vannak kötve. És pedig a nem képesített munkások részére a munkakamara ad ki új könyveket. A segédmunkások, akik három éves gyakorlatot igazolnak a szakmában, képesített munkásokat megillető könyvet kapnak. Mig akik ezen időt igazolni nem tudják, vizsgára utasíttatnak.

A jelenleg iparigazolvánnyal bíró munkaadók négy hónapon belül a törvény megjelenésétől, tehát augusztus végéig a munkakamaránál új iparigazolvány kiadását kell, hogy kérjék,

igazolniuk kell, hogy a törvényes feltételeknek meg- felelnek. A törvény 186. szakasza felosztja az Ar- deal, Banat, Crisana és Maramures területén mű- ködő összes ipartestületeket, amelyek a régi 1884. évi ipartörvény alapján alakultak. Fennmaradhatnak azonban a régi 1884. évi ipartörvény alapján alakult ipartársulatok, ha a most fenálló törvényekkel, ame- lyek a szakmai szervezkedésről szólnak, összhangban vannak.

Az ipartestületi vagyon átadása.

A román iparosok, munkások és kereskedők cluji központja fennmarad. Fennmaradnak ugyancsak az 1931. évi törvény alapján alakult szindikátusok, azok szövetségei, valamint az 1924. évi és 1927. évben mó- dosított, jogi személyiségekről szóló törvény alapján alakultak, ha megfelelnek a törvény határozmányai- nak.

Az ipartestületek összes vagyona a törvény meg- jelenése napján átmeny a kerületileg illetékes munkakamara birtokába és kizárólag a kisipari osztály érdekeit szolgálja, amely osztály kezeli és használja ezt a vagyont.

A felszámolást a munkafelügyelő elnökleite alatt a munkakamarai és ipartestületi elnök végzik, a va- gyonátadás leltár mellett történik. Az ingatlanvagyon a jegyzőkönyv alapján átíratik a kamarára, ahol a munkakamarai kirendeltségek nyernek elhelyezést, így az ipartestületi székházak továbbra is az ipar- sok céljait fogják szolgálni. Az ipartestületek tiszt- viselőinek a munkaszerződésekről szóló törvény ren- delkezései szerint a felmondási időre járó fizetés ki- adandó. Amennyiben az ipartestületek tartozása a vagyont meghaladná, úgy a munkakamara nem köte- les átvenni, hanem a jogi személyiségekről szóló törvény szerint számolható fel a vagyon.

A képesítést igazoló munkakönyvek egységi- tése céljából mindenki, aki az 1912. évi Basarabiára is kiterjesztett regati ipartörvény, az 1884. évi ar- deali törvény, az 1907. évi ipari kodex, valamint az autóvezetők, akik a közlekedési törvény alapján nyertek munkakönyvet, 6 hónapon belül, tehát októ- ber 30-ig a képesítést végző bizottsághoz kérvényt kell, hogy benyújtsanak, a munkakönyv kicserélése érdekében és mellékelni kell ehhez a munkásbiztosító pénztárnál lefizetett 50 leiről szóló nyugtát. Akik ezen rendelkezésnek nem tesznek eleget, úgy tekin- tetnek, mint akiknek nincs munkakönyvük és így büntetés alá esnek.

Megszűnő ipartörvények.

Mindazon hatóságok és intézmények, amely- nek eddig joguk volt munkakönyvet kiadni, a továb- biakban nem adhatnak ki ilyeneket, hanem az összes folyamatban lévő kérvényeket a munkaügyi minis- ter megbízottjának közvetítésével és támogatásával átküldik az ezekre vonatkozó iratokkal együtt a viz- gabizottsághoz. A vizgabizottságok anyagát és ok- iratait az illetékes munkakamara őrzi meg.

Ezen törvény életbelépésével megszűnt az 1912.

január 27-iki regati ipartörvény, részben az 1884. évi Ardealban és Bucovinában érvényes osztrák ipar- törvény, az 1929. évi ipari szerződésekről szóló tör- vény és ennek 1932-ben történt módosítása a tanono- kodásra vonatkozólag. A törvény végrehajtását il- letően a munkaügyi miniszter részletes végrehajtási utasítást ad ki. Lapunk jelen számában közöljük a törvény első általános rendelkezéseit, valamint a tör-

vény mellékletét képező két lajstromot, amely felsor- olja pontosan, mely iparok tartoznak képesítés alá, illetve azok az iparágak, amelyek gyakorlása képesi- téshez van kötve. A következő számban folytatásban fogjuk közölni a törvény teljes szövegét, amely min- den iparost bizonyára érdekelni fog. A törvény for- dítását Kele Sándor dr. ügyvéd, lapunk jogi rovátá- nak vezetője végzi.

I. számú táblázat

azon iparágakról, amelyekre az új ipartörvény az 1. és 3. szakaszoknak megfelelően vonatkozik

Aszfaltozó (hasonló a kövezővel).	Hangszerkészítő (aki fá- ból készíti a hangsze- ket).	Pincér (éttermekben, sör- osztrókban, bodegák- ban, oukrászdákban, szállodákban, jelentő- sebb helyiségekben).	Szita-készítő.
Aranyműves.	Hentes.	Papucskészítő	Szivattyu-készítő.
Autóvezető (sofőr).	Hangerelő (Laminator).	Parkettező.	Sapkakészítő.
Autógépész.	Halász (halpreparátor).	Paplanos.	Szivattyus kut-készítő.
Aknász (bányaipari szak- ember).	Homlokzatkészítő.	Posztókészítő (a gyárban- specialista).	Szobafestő és mázó.
Autogénhegesztő.	Játékkészítő.	Patkoló kovács.	Turókészítő.
Bányász.	Kötszerész.	Pereces (hasonlatos a pékkel).	Téglagyártó.
Borbély.	Kelmefestő.	Részhangszer-, valamint általában fuvóhangszer- készítő.	Turbina kezelő.
Betonzó.	Korparőfőző, mézaskalá- csos, fagyaltkészítő, (hasonló a cukrásszal).	Ruggyanta készítő és vulkanizáló.	Tűkőrcsiszoló (szak- ember, aki metási és fényesíti).
Bőrdöntő.	Kucsmakészítő.	Rostélykészítő (hasonla- tos a bádoggossal).	Tűzjáték-készítő.
Béltisztító.	Kocsigártó.	Reszelő-vágó.	Töröknadrág-készítő (hasonló a szabóval).
Bocskorkészítő.	Kovács.	Rotációs gépmester.	Timár.
Butorasztales.	Kőfaragó.	Szerelő (gépész).	Tapétázó.
Bádogos, rézműves.	Kéményseprő.	Sőrfőző (szakember).	Terakotta készítő.
Betűszedő.	Késműves.	Szűcs.	Takács (vászon-, sző- nyegszövő, stb.)
Bronzöntő.	Kádár.	Szakács (a jelentősebb vendéglőkben).	Ústkészítő.
Betűöntő.	Kutfuró.	Subakészítő.	Úvegész.
Cipész.	Kötélverő.	Shabó.	Úvegcsiszoló.
Cukrász.	Keretező.	Szeszfőző (szesz- és li- kőrfőzés gyári szak- embere).	Varga.
Csempekészítő.	Könyvkötő.	Szék- és kosárfonó.	Vésnök (domborműves).
Cimfestő.	Könyvnyomda.	Sodronyszövő.	Villanyszerelő.
Cipőfelsőrésszkészítő.	Köpenykészítő.	Szegecselő.	Villamosművezető.
Csontszobrász (elefánt- csontszobrász).	Kestya.	Szappanfőző.	Virágkészítő (aki a me- terséges virágokat ké- szíti).
Cserepes.	Központi fűtést kezelő gépész.	Szerszámkészítő.	Víz-, gáz- és csatorna- szerelő.
Cukorkakészítő (szak- munkás).	Kalapos.	Szerszámlakatos.	Vasas-öntő (magas ke- menes).
Dobozkészítő.	Kővező.	Szikviz-gyártó (szakem- ber).	Vasöntő.
Divatárusnő.	Kefekötő.		Zongorahangoló.
Diszító.	Kerékgyártó.		Zsinorkészítő.
Diszlektfestő.	Kölépcső-készítő.		Zincografus.
Diszító bádogos.	Kőszobrász.		
Épület- és Elektrotechnikus.	Kályhakészítő.		
Ékkő-készítő. (Stemui- tor.)	Kárpitos.		
Épületasztalos.	Köszörűs.		
Esernyőkészítő.	Kőszövő.		
Fodrász.	Kőműves.		
Favágó-, illetve fafűr- szelő gép-vezető.	Lakatos.		
Fűzőkészítő.	Lámpakészítő.		
Fűtő központi fűtéshez.	Látászerész.		
Fűtő gőzgéphez.	Márlegkészítő.		
Fényképező.	Moizgépész.		
Fénynyomó.	Mészáros.		
Fehárvarrónő.	Manikűröző.		
Fazekas.	Motorkezelő (robbanó motor, gáznélküli, Die- sel motor).		
Fésűs.	Mezőgazdasági gépkezelő.		
Fényező.	Mintaszabó (aki a for- márt készíti az öntőde- ben).		
Finomító (a petróleum- iparnál).	Molnár.		
Falépcső-készítő.	Moizgészítő.		
Fa-szobrász.	Menyestekészítő.		
Fa-esztergályos.	Mechanikai asztalos.		
Furnirberakást készítő.	Mész-égető.		
Fogtechnikus.	Női szabó.		
Gyupjukészítő.	Nikkelező (galvanizáló).		
Gyupjufészítő.	Nyerges.		
Gyertyakészítő.	Nyomdagépmester.		
Gőzgépkezelő.	Órás.		
Gépszerező.	Ortopéd dípész.		
Gombkészítő.	Ortopéd mechanikus.		
Géphímző.	Puskaműves.		
Gépkocsivezető.	Pék.		
Hímző.	Paszományos.		
Hajóács.	Porcellánkészítő.		

2. SZAMU TABLAZAT

azokról a kereskedelmi ágakról, amelyekre az új ipartörvény 1. és 3. paragrafusa értelmében köte- lező a tanoncszerződés:

Szatóc, koromáros, vaskereskedő, festéke- reskedő, gyertyagyártó, turó- és tejtermékek csarno- ka, kávé, tea és más fűszer-cikkek kereskedése, bor- és szeszkereskedés, halkereskedés, sóárda, posztó-áruház, kályha-, anyag- és fayance-lemez- raktárak, könyvkereskedés, vászonkereskedés, bőr- üzlet, divatkereskedés.

Közl: Dr. KELE SANDOR ügyvéd.

SZEGENY FIÚ.

Döcög és Pöcög találkoznak az utcán. Azt kérdi Döcög:

— Olyan szomorúnak látszol, mi bajod van?

— A fejem fáj.

Másnap újra találkoznak és Döcög megkérdi:

— Olyan szomorúnak látszol, mi bajod van?

— Szaggatás van a lábomban.

Harmadnap újra találkoznak és Döcög újra meg- kérdi:

— Olyan szomorúnak látszol, mi bajod van?

— Fáj a derekam.

Döcög ránéz és csodálkozva mondja:

— Mondd, te Pöcög, hát neked sohasincs pénzed!

SZINTE LEHETETLEN.

Az esti korzón feltűnt a héten egy hölgy, aki egész normális, rendez formájú kalap volt.

Megérkezett a bélyegtörvény végrehajtási utasítása

Az április elsejétől módosított és életbelépett bélyegtörvény alapján a pénzügyminisztérium a pénzügyi hatóságoknak a következő utasításokat küldötte meg: A váltóknak végrehajtási joggal való felruházására vonatkozó kérdések után nem 8, hanem 27 leles bélyegilletéket kell leróni és ezenkívül a 0.6 százalékos proporcionális adót. Az utasítás egyik érdekes pontja a reklámtáblák illetékére nézve tartalmaz intézkedést. Eddig a reklámtáblák bélyegilletéke 33—264 lei volt négyzetméterenként. A módosított bélyegtörvény 100 leire csökkenti az évi bélyegilletéket, tekintet nélkül a reklámtáblák méreteire. Az új törvény értelmében a külföldi biztosítók által akár belföldön, akár közvetlenül külföldön kötött biztosítások kétszeres illeték alá esnek. A pénzügyigazgatóság utasítást kapott a bizományi szerződések szigorú átvizsgálására. Ezek 1.4 százalékos proporcionális illeték alá esnek. A bizományi szerződésekről szóló törvény előírja, hogy az illeték csak a szerződésben megjelölt árumennyiség értéke után fizetendő, tekintet nélkül arra, hogy a szerződés ideje alatt milyen értékű árut adtak át. Az eddigi illetéket 1, illetve 1.5 százalékra emelték fel.

KITUNÓ TANÁCS

Egy szegény részletinkasszáns jelent meg a csodarábinnál és elpanaszolta, hogy veszélyben van az állása, mert az adósok dühösen fogadják, sőt a legtöbb helyen be sem engedik.

A csodarábi meghallgatta a panaszt, elvett egy nagy könyvet, egy ideig olvasgatott benne, aztán fel se nézve, így szólt:

— Öltözz fel pénzeslevélhordónak.

Az oradeai husiparosok szindikátusának felhívása.

A forgalmi adó ügyében tudatjuk, hogy azon iparosok, akik marhát, vagy borjut vágnak, a jövőben nem kötelesek a forgalmi adónaplót vezetni, mert úgy a nagy, mint a növendék és kisborju bórók után a vágás alkalmával a vágóhídon kell a forgalmiadóilletéket megfizetni. A juh és báránybőrök után, amennyiben azokat gyapjújával együtt adatnak el, forgalmi adó nem fizetendő. Azon hentesiparosok, akik füstölt és kolbászárut készítenek és forgalomba hoznak, ezen áruk után kötelesek forgalmi adókönyvet, special regisztert vezetni és utána az illetéket megfizetni. Azok a hentesiparosok, akik ilyen árukat mástól vásárolnak, ezek forgalmi adó fizetése és könyvvezetés alól fel vannak mentve, de kötelesek igazolni, hogy mikor és honnan vásárolták a füstölt-hus-, vagy kolbászárut. Közlésünk figyelembevételét és pontos betartását kéri a husiparosok szindikátusának elnöksége.

(Continuare dela pagina 1.)

Inte cel puțin un început de prestigiu. Înainte intra ca ucenic cine vrea, fără alege. Ucenicul era un copil care-și căuta norocul. Nici părinții care-l aduceau, nici patronul care-l primea, nu aveau o deosebită stimă pentru aptitudinile lui. Pe viitor situația ucenicului se schimbă. Certificatul de aptitudine introduce în sufletul ucenicului un grăunte de încredere în sine, care-i dă curaj. În aceiași timp patronul este obligat să reflecteze la răspunderea pe care și-a luat-o. El nu are ca ucenic pe oricine. Are un calificat în serviciul său.

În al doilea rând perfecționarea meseriaşului, odată ce orientarea acestuia a fost făcută pe bază științifică, este sigură de succes. Nu se perfecționează decât acela care este potrivit unei specialități. Căci perfecționare în mod automat nu există. Există numai perfecționarea omului selectat în bune condițiuni pentru o anumită meserie.

Bine înțeles, noua lege nu poate fi un panaceu. Ea înovează și are cele mai bune intențiuni. Rămâne însă ca să fie aplicată în mod sincer și cu continuitate. Aceea ce strică legislației noastre este lipsa de continuitate.

Ca profesor de psihologie, pus tot timpul în curent de d. director al învățământului muncitoresc cu străduințele sale de a organiza în mod științific orientarea profesională, sunt mulțumit că, în sfârșit s'a ajuns la o colaborare legiferată, între instituțiile noastre universitare și organele ministerului muncii, sănătății și ocrotirilor sociale, în ceea ce privește rezolvarea problemelor privitoare la organizarea muncii naționale. D. prof. I. Nistor aduce, prin noua lege a meseriilor, servicii reale, atât departamentului pe care îl conduce, cât și învățământului universitar.

Törvény a kézműipari szakmai kiképzésről és a kézműipar gyakorlásáról

(Első közlemény.)

Első szakasz. A jelen törvény alkalmazást nyer azon személyekre vonatkozólag, akik az ipar körében vannak foglalkoztatva hivatásszerűleg, mint tanoncok, munkások, szakmunkások és kézműipari mesterek. Ugyanez vonatkozik a kereskedelembe alkalmazott tanoncokra is. Az állam és más közjogi személyekre, midőn azok munkaadók, ezen rendelkezések nyerne alkalmazást a szakmai kiképzésre és minősítésre nézve, amennyiben alkalmazottjaik nem tekinthetők valamely törvény alapján köztisztviselőnek vagy az azokhoz hasonlóknak. Azon rendelet, melyek az állam vagy más közjogi személyek vállalatánál érvényben vannak a szakmai kiképzésre és minősítésre vonatkozólag, a jelen törvénnyel összhangba hozandók.

2. szakasz. A vállalatok azon csoportjai, amelyekre a jelen törvény alkalmazást nyer, a következők:

a) nagyipar, b) a bányavállalatok és kibányászás, c) a hajóépítés és közmunkák, d) a szállítási és fuvarozási ipar, e) a kézművesek és kisipar, f) az élelmészeti ipar, g) a szálloda, vendéglő, kávéházi vállalatok, h) az otthoni munka, i) az állami, polgári és katonai valamint a megye, község és önkormányzattal rendelkező ipari vállalatok, j) valamint az állam, megye, község bármely vállalata, amelynek célja a termelés, valamely mesterség oktatása, valamint a kereskedelmi vállalatokra, azonban csak a tanonckodásra vonatkozóan.

3. szakasz. Azon képesítéshez kötött iparok, a melyek a jelen törvény rendelkezései alá tartoznak az első számú táblázatban foglaltatnak, amely jelen törvény végéhez van csatolva és amely a törvény részét képezi. Ez a kimutatás módosítható és kiegészíthető megfelelően azon fejlődésnek, melyet a különböző iparágak vesznek, királyi rendelet által, amely minisztertanácsi jegyzőkönyv alapján hozatik a munkaügyi minisztérium indokolt előterjesztése után, a kereskedelmi és iparkamarák és munkakamarák szövetsége véleményének beszerzésével.

Azon kereskedelmi ágak, amelyekre a tanoncszer-

ződés kötelező az 1. szakasz értelmében, a 2. számú táblázatban vannak feltüntetve, amely táblázat a jelen törvény végéhez van csatolva és annak részét képezi és ugyanolyan feltételekkel egészíthető ki és módosítható, mint a kézműiparokról szóló fentebb említett táblázat.

4. szakasz. A jelen törvény rendelkezései nem nyerne alkalmazást:

a) szakiskoláknál, ipariskoláknál, kereskedelmi elemiiskoláknál, háztartási, háziipari és mezőgazdasági iskoláknál, amelyek saját szervezeti törvényük alapján működnek és amelyek célja egy ipar elsajátítása, b) süketnéma, vak és gyengeelméjűek iskolái, c) javítóintézetek, d) szakszerű továbbképző intézetek, e) letartóztatottak.

5. szakasz. A munkaügyi minisztérium összhangban azon ügyosztályokkal, amelyekről függnek az előző szakaszban meghatározott iskolák és intézetek, meg fogja állapítani ezek lajstromát. Ugyanezen a módon fognak megállapítani a szakszerű képesítési jogcímek, amelyek jelen törvényben irattak elő, amelyekre joguk van, a 4. szakaszban meghatározott iskolák, intézetek, műhelyek végzettjeinek, a megfelelő bizonyítványok és végzettségről szóló diplomák alapján.

Azon személyek, akik az ipart a, b, c, d és e pontok alatt felsorolt intézetek valamelyikénél sajátították el, nem kaphatnak azon intézetektől azok által kibocsátott bizonyítványok és diplomák alapján — csak munkakönyvet, a minek következtében a mesterkönyv elnyerése végett vizsgát kell tenniük. Az iskolai intézmények kimutatására vonatkozó képesítési jogcímek megállapítására a kereskedelmi és iparkamarák, valamint a munkakamarák szövetségeinek véleménye is beszerzendő.

6. szakasz. Bármikor szó esik jelen törvényben bíróságokról, ez alatt azon bíróság értendő, amely az 1933. február 15-i törvény által létesített és szerveztetett, ennek hiányában az illetékes járásbíróság.

(Folytatjuk.)

Kiket tekint a Nemzetközi Munkahivatal kereskedelmi utazóknak, ügynököknek, közvetítőknek?

Noha a modern kereskedelmi törvények legnagyobb része a kereskedelmi utazók, ügynökök és közvetítők jogi helyzetét tisztázni igyekszik, ez a kérdés mai napig sem tekinthető megoldottnak. A közfelfogás, sőt a bírói gyakorlat is szerfölött ingadozó e tekintetben. Már a Nemzetközi Munkahivatal is szükségét látta a beavatkozásnak a különböző javaslatokat tett a jogi bizonytalanság megszüntetésére. Ezek a javaslatok sem alkalmasak ugyan a fogalomzavarok kiküszöbölésére, mégis — úgy véljük — hozzájárulnak a végleges megoldás előkészítéséhez.

A nevezett hivatal öt osztályba sorolja azokat a kereskedelmi alkalmazottakat, akiknek helyzete sürgős rendezésre vár s ezek: az utazók, a képviselők, kereskedelmi ügynökök, elhelyezők és közvetítők. Utazó az — mondja a nevezett hivatal definíciója, — aki egyetlen kereskedelmi vagy ipari vállalatot képvisel, hivatása a vevőknek bemutatni az általa képviselt vállalat termékeit a rendszerint (?) fix fizetést kap, amelyhez az utiköltségek és az általa produkált forgalom utáni jutalék is járul.

A képviselő egy vagy több vállalat megbízottja s egy bizonyos rayont kap. Nem saját számlájára dolgozik és követnie kell az általa képviselt vállalatok utasításait. Jövedelme a jutalék, melyre nézve előzetesen állapodik meg az általa képviselt cégekkel.

A kereskedelmi ügynököknek saját irodája van. Szerződéses viszonyban áll az általa képviselt vállalatokkal s maga szervezi meg vevőkörét. A vállalatától rendszerint megkapja üzleti és irodai költségeit és az általa elért forgalom után a jutalékot.

Az áruelhelyező a vállalat alkalmazottja, aki csak abban a városban, illetve helységben dolgozik, ahol a vállalat van. Fixfizetést és jutalékot kap.

A közvetítő saját számlájára dolgozik és nem is az általa képviselt vállalat nevében jelentkezik a vevőknél.

A nemzetközi munkahivatal folyóirata ezután részletesen foglalkozik az egyes államokban a fent deklarált ötféle kereskedelmi alkalmazott jogi helyzetével.

HEZAGOS TUDAS.

— Nagyságos uram, kilenc gyermekem van.
— Ugy? Na és ezen kívül mit tud?

SCHLAUER GATTE.

— Was schneiden S' denn da aus der Zeitung aus?
— Einem Bericht über einen Mann, der von seiner Frau geschieden wurde, weil sie seine Taschen durchsucht hat.
— Was wollen S' denn damit anfangen?
— Den artikel steck' ich in meine Tasche.

TALALÓS KÉRDÉS.

Mandula nagyon szeretett talalós kérdéseket feladni. Ezek közül a legszemlésebb az alábbi:
— Mi különbség a bolha, a paprika, a gumilabda és a songora közt?
— Na?
— A bolha csip és ugrik, a paprika csip, de nem ugrik, a gumilabda ugrik, de nem csip és a songora se nem csip, se nem ugrik.

Jogesetek a kisipar köréből

Kukoricacsőr lebontásánál nem jár baleset után kártérítés.

Erdekes elvi döntést hozott nemrégiben a cluj-i ítélőtábla. Egy munkást kukoricacsőr lebontásánál alkalmaztak. Munkaadója azzal bízta meg, hogy a lebontásnál a gerendákat összetartó csavarokat lazítsa meg, míg a gerendák széthúzása más munkásokra lett bízva. A munkás munka közben — hatáskörét túllépve — az egyik gerendát meglökte, amely ráesett és a lábfejét szétzúzta.

A munkás keresetét indította a munkaadó ellen és minthogy az egész életére munkaképtelen lett, 748 ezer lei kártérítés megítélését kérte. A munkaadó azzal védekezett, hogy a munkás önhibájának áldozata, mert a baleset olyan munka következtében következett be, amelyre megbízása nem volt. A felperes ezzel szemben arra hivatkozott, hogy amennyiben veszélyes üzem, vagy munka elvégzéséről van szó, minthogy a munka önmagában tartalmazza a baleset lehetőségét, köteles kártérítést fizetni. A bíróságok lefolytatták a bizonyítást és megállapították, hogy a munkaadó védekezése megfelel a valóságnak. Jogilag a kukoricacsőr lebontási munkálata nem tartozik a veszélyes üzemek közé, annál kevésbé, mert az ugynevezett veszélyes munka, vagy üzem jellege állandó. Már pedig a szóbanforgó munka nem tartozik az állandó jellegű munkálatok közé. Ezen az alapon a cluj-i tábla a keresetet elutasította.

Nem szabadalmazható olyan találmány, amelynek csak új rendeltetést adnak.

Döntő fontosságú határozatot hozott legutóbb a bucuresti-i tábla a szabadalmak mindmáig kissé zavaros problémájában. Egy feltaláló szabadalmi kérelmet nyújtott be a szabadalmi hivatalhoz mechanikai eljárásra vonatkozólag. Kérelmében előadta, hogy a vasuti kedvezményes igazolványok keretét olyan módon nikkelezi be, hogy a keretben elhelyezett fénykép semmiképpen sem eshetik ki. A szabadalmi hivatal az eljárást megtagadta azzal az indoklással, hogy a találmánynál használt mechanikai eszközök ismeretesek az ipari és kereskedelmi forgalomban.

A kérvényező az elutasítást végzet a bucuresti-i táblához megfellebbezte, amely azonban hasonlóképpen elutasító álláspontra helyezkedett. A tábla indoklása szerint a kérvényben ismertetett nikkel keretek alkalmazása közismert dolog és az ipari és kereskedelmi forgalomban nem újdonság. Az a körülmény, hogy ez a nikkel anyag a fényképek keretek leírására szolgál, tehát különleges célra használatos, nem változtat azon a tényen, hogy a nikkelkeretek alkalmazása közismert. Miután nem egy önálló és eddig nem ismert eljárásról van szó, s így szabadalom tárgyát a bemutatott eljárás nem képezheti, a tábla a kérelmet elutasította.

A munkaadó a betegsegélyző által kiutalt segély megtérítésére köteles tárgyi felelősség esetén.

Még 1925. októberében a zernesti-i celluloid gyárban kázanrobbanás történt és ez alkalommal két munkás, életét veszítette. Az ügyben az ügyészség vizsgálatot folytatott, majd büncselekmény hiányában a büntető eljárást megszüntette. A társadalombiztosító pénztár a munkások hátramaradottjainak kiutalt segélyek megtérítését kérte a gyártól, amit azonban a gyár megtagadott azzal az indoklással, hogy a baleset nem az ő hibájából állott elő.

A társadalombiztosító pénztár erre pert indított a gyár ellen és kérte a vállalat elmarasztalását azon az alapon, hogy objektív felelősség áll fenn, vagyis a gyár a végzett munka, valamint az ott használt kázan által veszélyes üzemnek tekintendő és ezért felel a károkért. A társadalombiztosító ezenkívül kérte szakértők kihallgatását arra vonatkozólag, hogy a felrobbant kázan egyes pontjain nagyobb belső maródást mutat a az időközben lerakódott savak következtében a kázan fala már nem volt eléggé ellenállóképes és ez tette lehetővé a robbanást. Tekintettel erre a baleset és a gyár mulasztása között az okozati összefüggés meg van, köteles tehát a kifizetett baleseti segélyt a társadalombiztosítónak megfizetni. A törvényszék a keresetnek helyt adott és nem vette tekintetbe a gyárnak azt a védekezését, hogy elhárít-

Legfeljebb három évi határidőt és legkevesebb hatvan százalékos kvótát követel a kényszeregyezségeknél a Banca Nationala

A jegybank kormányzója a pénzügyminiszterrel egyetértve, bizottságot delegált, amelynek az a feladata, hogy a hitelélet újjászervezése érdekében teendő intézkedésekre nézve javaslatot tegyen.

Ez a bizottság most készítette el annak a javaslatnak a végleges szövegét, amelyet a jelenlegi kényszeregyezségi törvény módosítására nézve a kormánynak fognak előterjeszteni. Ebben a javaslatban a jegybank a törvény igen erőteljes megszorítását kéri. Így elsősorban az öt éves kvótafizetési határidőnek oly megszorítását követelik, hogy

maximális terminus három év legyen,

azonban ez is csak abban az esetben, ha az adós fél a kényszeregyezségi ajánlatában a legkedvezőbb fizetési feltételeket ajánlja fel hitellező részére.

A jegybank javaslata szerint abban az esetben, ha a felajánlott kvóta legalább száz százalékos, akkor az adósnek jogában van a maximális három évi fizetési időtartamot igénybe vennie. Amennyiben a kvóta legalább nyolcvan százalékos, akkor az adósnek két évi fizetési haladéka van joga.

Ha a felajánlott kvóta nyolcvan százalékot sem éri el, akkor ezt a kvótát egy éven belül kell hitellezőnek kifizetnie.

A kvóta azonban semmi körülmények között sem lehet hatvan százalékosnál kisebb.

Ujítása a jegybank által delegált bizottság javaslatának az a terv is, hogy a kényszeregyezségi és csődtörvényt egy egységes törvény keretében kell vonják össze, tehát a két kérdést ugyanaz a törvény fogja szabályozni. A csődeljárás jelenlegi rendszerével szintén elégedetlen a bizottság. Így

követeli a csődszerű csődönkívüli moratórium rendszerének megszüntetését.

Amint a fentebbiekből is kitűnik, az új javaslatok szokatlan szigorral kezelik a leggyakrabban önhibáján kívül fizetési zavarokba kerülő adóست. A tapasztalat eddig azt igazolta, hogy a kényszeregyezségi eljárás túlzott megszorítása nem volt célravezető a hitellezők érdekében sem, mivel az adós tönkretétele a hitellező érdekeivel is ellenkezik. Annak biztosítása feltétlenül kívánatosnak látszik, hogy a rosszhiszemű adósok ellen a törvény megfelelő védelmet nyújtson, ezt a kívánalmat pedig a jelenlegi törvények nem garantálják eléggé. De a túlzás ezen a téren is csak reakciót fog maga után vonni.

A timisoara-i tábla döntése:

Csak az UGIR. tagjai kötelesek fizetni az egyszázalékos munkanélküli segélyt

A timisoara-i ítélőtábla érdekes döntést hozott, amely az egy százalékos munkanélküli segély kérdését tisztázta. Annak idején ugyanis a gyárosok országos szövetsége és a munkügyi minisztérium között meg egyezés jött létre, amely szerint a gyárosok kötelezték magukat, hogy a munkanélküli segélyalap javára a kifizetett bérek egy százalékát adják. Később azonban több vállalat vonakodott ezt az összeget kifizetni és a betegsegélyző pénztár, amely a munkanélküli segélyek becsúszását végzi, kénytelen volt a hátralékok összeg erejéig minden esetben foglalatást eszközölni. Számos per indult meg és az alacsony bíróságok különböző döntést hoztak, míg most a lugoji Muschong-vállalat ügyében az ítélőtábla végző fokon elvi jelentőségű döntésével végleg tisztázta ezt a kérdést.

Az ítélőtábla ugyanis kötelezte a Muschong-vállalatot az egy százalékos munkanélküli segély megfizetésére és döntését azzal indokolta, hogy a gyárosok szövetsége által kötött egyezmény a szövetség minden tagjára érvényes és kötelező. A gyárosok országos szövetségének tagjai ennél fogva kötelesek az egy százalékos segélyt fizetni, tehát a betegsegélyző pénztárnak joga van a hátralékok miatt foglalatást eszközölni. A döntés csak azon vállalatoknak szól, amelyek a gyárosok országos szövetségének tagjai. A kereskedelmi és kisebb ipari üzemek, amelyek nem tagjai ennek a szövetségnek, eszerint nem lennének kötelesek a munkanélküli segélyt fizetni, de a betegsegélyző pénztár ezeknél a vállalatoknál is foglalatást eszközöl. Ezért helyes lenne, hogy ezt a kérdést is törvényes úton rendezzék.

A NÉMET TŐKE ELŐRETÖRESE JUGOSZLAVIÁBAN

Nemrégben Belgrádban új részvénytársaság alakult „Metal a. d.” néven félmillió dinár alaptőkével, amely 500 darab 1000 dináros részvényből áll. Az új vállalat, alapszabályai értelmében, fémekkel, gépekkel, készülékekkel és egyéb fémipari termékekkel fog kereskedni úgy a saját számlájára, mint bizományban.

Ezt a vállalatot értesülésünk szerint a németországi rajnavideki nehézipari vállalatok alapították és azon keresztül óhajtják jugoszláviai üzleteket lebonyolítani. A vállalat igazgatóságában is nagyrészt a német nehézipar képviselői foglalnak helyet. Ez az első részvénytársaság Jugoszláviában, amelynek részvénytöbbsége a német tőke kezében van.

Szó van ezenkívül egy nagy jugoszlávnémet pénzintézet alapításáról is, amire nézve már folynak is tárgyalások illetékes körökben. Egy nagy német pénzcsoport egy már fennálló belgrádi vagy zágrábi nagybank részvénytöbbségét akarja megszerezni és ilyen módon bevonulni a jugoszláv pénzügyi piacra.

hatatlan balesetről van szó. Megállapította a törvényszéki ítélet, hogy a gyár, mint ipari vállalat az 1893. évi törvény értelmében köteles megtenni mindazokat az intézkedéseket, amelyek szükségesek a munkások testi épségének oltalmára. Tekintettel arra, hogy a lefolytatott bizonyítás adatai szerint a kázan sérült

KÉNYSZER ALATT.

Balamados nagyon nyveskes ember volt; életének jó részét börtönben töltötte.

Legutóbbi eseteikor a bíró erőltetesen ráfőrdött:

— Miért nyul mindig a másikéhoz?!

— Senki — felelte alázatosan Balamados — ez nem az én hibám.

— Hogy-hogy?

— Sajnos, amihez csak hozzányulok, az mindig másé.

ALAPOS INDOK.

— Miért nem menti ki feleségét a lángok közül?

— Nem lehet, haucuk gallér van rajtam.

GYÓGYULT BETEG.

Két elmeorvosintézetben ápolott állapota annyira javult már, hogy különböző házimunkák elvégzését bízzák rájuk. Többek közt, miután mind a kettő mázoló, megbízzák őket, hogy az egyik szobát fessék ki.

— Az egyik a plafont festi, a másik a létrát tartja és mind a kettő enékelnek. Egyszerre csak megszólal az, aki a létrát tartja:

— Te, most kapaszkodjál erősen az ecsetbe, mert kihúzom alólad a létrát.

volta tette lehetővé a szerencsétlenséget, a vállalat anyagi felelősséggel tartozik. A törvényszék erre való hivatkozással kötelezte az alperes céget a kifizetett baleseti járulékok és okozott kár teljes megtérítésére.

Közl: Koles Sándor dr.

Kihirdették a törvényt:

Megalakul a Legfőbb Gazdasági Tanács

A szak-kamarák két hónapon belül kötelesek alkalmazkodni a törvény rendelkezéseire. —
Uj kereskedelmi és iparkamara csak legalább egymillió leles jövedelemmel és ezerötven taggal állítható fel.

A Legfőbb Gazdasági Tanács felállításáról és a szakmai kamarák átszervezéséről szóló törvényt, amint ismeretes, a parlament a legutóbbi ülésében megszavazta. A szentesített törvényt a Monitorul Oficial április 29-i számában hirdették ki. A törvény a Legfőbb Gazdasági Tanács felállításával és a kereskedelmi és iparkamarák újjászervezésével kapcsolatban a következő főbb intézkedéseket tartalmazza:

A LEGFŐBB GAZDASÁGI TANÁCS HATÁSKÖRE.

A Legfőbb Gazdasági Tanács a miniszterelnökség mellett működik. Hatásköre a következő:

- a) Elvi véleményezést ad az összes pénzügyi, gazdasági, vagy szociális jellegű törvénytervezetek kérdésében. Ez a véleményezés megelőzi a törvény-előkészítő bizottság véleményezését. A Legfőbb Gazdasági Tanács véleményezését tizenöt napon belül, sürgős esetekben pedig öt napon belül köteles megadni. A Legfőbb Gazdasági Tanács véleményezése nélkül semmiféle törvénytervezet nem terjeszthető parlament elé, kivéve, ha az előírt időn belül véleményezést nem adott.
- b) Véleményezést ad gazdasági, pénzügyi és szociális jellegű egyezménytervezetekről és a kormány kérésére szakértőket nevez ki a tárgyaló bizottságokba.
- c) Magánkezdemenyezésre javaslatokat készít a külkereskedelemmel, a mezőgazdasági termékek értékesítésével, a munkaviszonyok szabályozásával és általában minden gazdasági, pénzügyi és szociális jellegű problémával kapcsolatban.
- d) Teljesíti a jelen törvény vagy más törvények által hatáskörébe utalt feladatokat.

A LEGFŐBB GAZDASÁGI TANÁCS ÖSSZETÉTELE.

A Legfőbb Gazdasági Tanács huszonhat tagból áll és pedig:

- 1. A Mezőgazdasági Kamarák Szövetségének öt delegátusa.
- 2. A Kereskedelmi és Iparkamarák Szövetségének négy iparos és négy kereskedő küldötteje.
- 3. A Munkakamarák Szövetségének három küldötteje.
- 4. A következő érdekszövetségek és hatóságok küldöttei:
 - a) A Legfőbb Banktanács egy képviselője.
 - b) A Mezőgazdasági és Szőlészeti Szindikátusok Szövetségének egy küldötteje.
 - c) Az Ugir egy küldötteje.
 - d) A Központi Munkabiztosító Pénztár egy képviselője.
 - e) A Központi Szövetkezeti Pénztár legfőbb tanácsának egy küldötteje.
 - f) A földmivelésügyi, a kereskedelmi és ipari, munka- és egészségügyi, közmunka- és közlekedésügyi és pénzügyminisztériumok egy-egy képviselője.

Az érdekszövetségek delegátusait a miniszterelnök választja ki három tagból álló előterjesztett listáról. A Legfőbb Gazdasági Tanács tagjainak kinevezése öt évre történik királyi rendelettel. A törvény szerint, a fenti tagokon kívül ideiglenesen tagjai lehetnek még szakértők is, bizonyos javaslatok vagy munkák elkészítésével kapcsolatban.

A Legfőbb Gazdasági Tanács élén egy elnök és három alelnök (az egyes szekciók alelnökei) áll.

A LEGFŐBB GAZDASÁGI TANÁCS TAGOZATAI.

A Legfőbb Gazdasági Tanács három tagozatból áll és pedig:

- 1. Mezőgazdasági tagozat.
- 2. Kereskedelmi és ipari tagozat.
- 3. Munkügyi tagozat.

Minden egyes tagozat megfelelő érdekszövetség delegátusából áll.

A Legfőbb Gazdasági Tanács valamely törvényjavaslat véleményezése alkalmával köteles nem csak bírálatot adni, hanem konkrét javaslatokat is előterjeszteni.

A Legfőbb Gazdasági Tanács költségeit a szakmai kamaráknak fizetett járulékokból fedezik. A szakmai kamarák járulékaiból erre a célra fordítandó összeget minisztertanács állapítja meg, azonban nem haladhatja meg a járulék 10 százalékát.

A KERESKEDELMI ÉS IPARKAMARÁK ÚJJÁSZERVEZÉSE.

A törvénynek a kereskedelmi és iparkamarák hatáskörére vonatkozó intézkedései nem mutatnak nagyobb eltérést a kereskedelmi és iparkamarák újjászervezéséről szóló előző törvénnyel szemben. Főbb vonásokban a kereskedelmi és iparkamara hatásköre a következő:

Javaslatokat készít kereskedelmi és ipari ügyekben, összegyűjti a kereskedőknek és iparosoknak szükséges informatív anyagot, vezeti a kereskedelmi és iparkamarák mellett működő cégjegyzőhivatalt, (az ardeali és bucovinai egyéni és társas cégek bejegyzéséhez nem szükséges az ezekben az országrészekben érvényben levő iparengedély), megalkotja a kamarák körletében levő kereskedelmi szokványok szabályzatát, származási igazolványokat és más hasonló jellegű igazolványokat ad ki, együttműködik az általános statisztikai hivatallal, minden évben részletes jelentést készít a kereskedelem és ipar helyzetéről a kamara körletében.

A törvény szerint a kereskedelmi és ipari minisztérium jóváhagyásával, a Kamarák Szövetségének véleményezése alapján, kereskedelmi és ipari jellegű közszolgálatokat szervezhet meg (mint tengeri és folyami kikötők, kikötői szabadszónák, szárazföldi, folyami és légi közlekedési szolgálatok), egyedül vagy társas alapon a kommercializálási törvény rendelkezése szerint a kereskedelem és ipar céljaira szükséges vállalatokat alapíthat, mint kereskedelmi csarnokok, állatvásárok, időszaki mintavásárok, állandó kiállítások, áruvegyelemzések. Ezekben kívül egyedül vagy az illetékes minisztériummal együtt kereskedelmi vagy ipari jellegű szakmai iskolát szervezhet meg, saját vagy vállalati részére ingatlanokat vásárolhat. Előírja a törvény azt is, hogy döntőbíróságokat is állíthat fel.

A KERESKEDELMI ÉS IPARKAMARÁK KÖRLETELE.

A kereskedelmi és iparkamarák 28 körletben működnek és pedig: Arad, Bacău, Botosani, Brăila, Brăşov, Bucureşti, Cernăuţi, Chişinău, Cluj, Constanţa, Craiova, Deva, Focşani, Galaţi, Giurgiu, Iaşi, Iasi, Lugoj, (Caras- és Severinmegyék), Oradea, Piteşti, Ploesti, Satu-Mare, Sibiu, Târgoviste, Tg.-Mures, Timişoara, Tulcea és Turnu-Severin.

A fenti kamarákon kívül csak olyan megyeszékhelyen állítható fel új kamara, amely megyében legalább 1.500 kereskedelmi és iparvállalat van és

a kamara évi jövedelme legalább 1 millió lei lesz. Uj kereskedelmi és iparkamarák királyi rendelettel minisztertanácsai jegyzőkönyv alapján a kereskedelmi és ipari minisztérium javaslatára és a Kamarák Szövetségének véleményezésével állíthatók fel. Azokon a megyeszékhelyeken, amelyek nem rendelkeznek kereskedelmi és iparkamarával, kamarai hivatalok állíthatók fel.

A KAMARÁK ÖSSZETÉTELE.

Kötelezőleg a kereskedelmi és iparkamarák tagjai a következők:

Kereskedők és iparosok, akik a jövedelmi adón felül adicóális adót fizetnek és cégük az iparkamara cégjegyzőhivatalánál legalább egy év óta be van jegyezve.

A kismalmosok és a paraszthalmok tulajdonosai kisiparosoknak tekintendők, ha nincsen is bejegyzett cégük és így hivatalból felveendők a választói listára.

Tagjai a kamaráknak kötelezőleg a közkereseti társaságok társtagjai, a részvénytársaságok delegátusai.

A kamara választótagja csak nagykorú, román állampolgár lehet, aki legalább hat hónap óta az illető kamara területén lakik. A fenti kategóriákba tartozó nők is választójoggal rendelkeznek.

A KAMARÁK VEZETŐSÉGE.

A kereskedelmi és iparkamarák élén igazgatóválasztmány és igazgatóság áll. Az igazgatóválasztmány tagjainak száma huszötven, Bucureştiben pedig hetven. A kamarák választmányai választott, jogszerinti, delegált és levelezőtágokból állanak.

A kamara folyó ügyeit az igazgatótanács vezeti, amely az elnökből, az alelnökből, két választott tanácsosból és a kamara titkárából áll.

A törvény szerint, a kamarák igazgatóválasztmányi tagjainak megbízása a beiktatástól számított négy évre szól.

A törvény továbbra is fentartja a kereskedelmi és ipari tagozatot.

A KAMARÁK SZÖVETSÉGE.

A Kereskedelmi és Iparkamarák Szövetsége jogi személyiséggel rendelkezik, székhelye Bucureştiben van.

A Kamarák Szövetségének hatáskörében tartozik a kereskedelmi és iparkamarák tevékenységének irányítása, javaslatok tétele a kereskedelmet és ipart érdeklő kérdésekben, általános kérdésekben képviseli a kereskedelmi és iparkamarák összességét.

A kereskedelmi és iparkamarák költségeit az egyszázalékos kamarai adicóális adókból fedezik. Az ilyen címen befolyó jövedelem 12 százalékát a Kamarák Szövetsége költségeinek fedezésére kell felhasználni.

ATMENETI INTÉZKEDÉSEK.

A jelenleg működő kereskedelmi és iparkamarák a törvény intézkedéseire két hónapon belül kötelesek alkalmazkodni. Az új törvény szerinti kamarai szövetségnek a kamarák újjászervezésétől számított egy hónapon belül kell megalakulnia. A törvénynek és az intézkedésnek azt jelenti, hogy a szakmai kamarák választásait két hónapon belül ki kell tűzni.

PARITAS.

Kohn azt mondta Grünnek:
— Tegnap megszökött a pénztárosom.
— Feljelentetted? — kérdi Grün.
— Nincs értelme.
— Miért nem?
— Mert én viszont elsttkasztottam a kaucióját.

Költözés miatt

fenyő, műbutor, tűzfifa, kerítés-
anyag, cserép, stb., ami készle-
tünkben van,

**Olcsó áron
klárusításra
kerül**

Aufricht fatelep

ARAD, Calea Victoriei 1-3.

SZEGÉNY FIÚ.

A társaság híres nőfalója nőül és a sok hozo-
mány mellé egy meglehetősen kövér lányt kap. Vala-
ki megjegyzi:
— Szegény fia, félálból még a szorban sem

Pénzes társ kerestetik

kisebb, gépi berendezéssel is bíró

**elektrotechnikai
vállalkozáshoz,**

amely főleg rádióalkatrészek előállításával
foglalkozik. Hangszóró-készítésben
speciálista. — Ajánlatokat

„ORADEA 50.000” jellegre „Az Iparos” kiadó
hivatala, Arad, továbbítt.

Tízmillió lei értékű téglajegy eladásával.

Jelentés a fapiac helyzetéről

A belföldi fapiac az utóbbi időben mérsékelt forgalom jegyében áll. A fenyőanyag piacon április hónap első felében fokozott élénkülés mutatkozott, a hónap második felében azonban a kereslet ellanyhult s így a piac elcsendesedett. A tavaszi üzletmenet meg sem közelítette a várt méreteket, a kedvező időjárás és egyéb kedvező körülmények ellenére is a kereslet csak szerény méretek között mozog. Utánpótlásra ezidőszere alig van szükség s ez természetesen alaposan érezteti hatását. Igaz ugyan, hogy ezidén a tél sem telt el a teljes télenység jegyében, mert mindvégig enyhe időjárás, a fagy- és hóhiány lehetővé tette a javítási munkálatok elvégzését.

A fenyőpiac további kilátásai vidékek szerint változnak. Egyes helyeken a szükséglet erősebb növekedésére számítanak, másutt azonban csupán mérsékelt forgalomra van továbbra is kilátás.

A detail-telepek el vannak látva a szükséges árukészletekkel

és csak kisebb üzletkötések történnek. A városokban élénk a kereslet, bár — egyes helyeken — itt is érezhető visszaesés. A forgalom az előző évek forgalmával összehasonlítva, mindenképpen csökkent. Jobb minőségű áruban hiány mutatkozik és így a kínálat tartózkodó.

Faragott fában az árak változatlanul szilárdak, sőt további áremelkedés valószínű. Ennek oka, a magyarországi faragott fa exportkontingensünk felemelése. Ez a kontingens emelés 2.000 vagonnal több kivittet biztosít számunkra, mint amennyit tavaly vihettünk ki Magyarországra. A dunai és tengeri kikötőkben a forgalom élénk, de az árak ennek ellenére is nyomottak. A magyarországi export majdnem teljesen szünetel és megindulására csak akkor kerül majd sor, ha a megállapított exportkvóta felosztása megtörténik, ami most már csak rövid idő kérdése.

A tűzifapiac eseménytelenségét némi élénkség váltotta fe, s így a piacon mérsékelt forgalom mutatkozik. A napi fogyasztás lepassztotta a téli idényre felhalmozott készleteket és így szükségessé vált ezeknek kiegészítése. Üzletkötések azonban csak egyes vagonokra történnek. Bükkfában mutatkozik némi kereslet, míg a kimondottan fűtési célokat szolgáló cser- és gyertyánfában teljesen megszűnt a kereslet. A hetek óta tartó eseménytelenség következtében

az árak kissé ellanyhultak.

A nagyobb termelővállalatok igyekeznek az árakat tartani, a kistermelők és a kereskedők azonban mindent elkövetnek, hogy megmaradjon készleteiket értékesítsék. Az utóbbi időkben, aradi viszonylatban, a következő árak alakultak ki: I.-a száraz bükkhasáb 3.900—4.000 lei, II. száraz bükkhasáb 3.800 lei, I.-a cserhasáb 3.950—4.000 lei, I.-a száraz gyertyánhasáb 4.100—4.200 lei, I.-a bükkdorong 3.500—3.600 lei. A paraszti vagononként 300 lejjel olcsóbb.

Bükkfában a száraz készletek már fogytán vannak és szörványosan megjelent már a frisstermelésű fa a piacon. Előreláthatóan legközelebb már megkezdődik az érdeklődés az őszi szükséglet beszerzésére és azt remélik, hogy az árak ekkor stabilabb formában alakulnak majd ki. Azzal számolnak, hogy az árak megszilárdulnak, mivel a termelőhelyek készletei nem nagyok. Az áralakulás szempontjából bizonyos iránymutatást szolgál majd az államveszt és az állami intézmények részéről kiírt versenytárgyalások eredménye. Ezekből az adatokból megbízható tájékozódást lehet meríteni a készletekre vonatkozólag is.

AGI.

Miss Hammond, aki a férfielles liga levelező tagja, egyik holdas estén álmodozva borult egy csinos férfi szívére és azt suttogta:

— Ha akar, megcsókolhat.

— De Isidora, — mondta a férfi meglepetten — én úgy tudom, hogy magácska a Férfielles Liga tagja??

— Ez igaz, — felelte miss Hammond — de most, nyári szünetet tartunk.

DAS LOB.

— Papa, heute hat der Lehrer zu mir gesagt, du bist ein tüchtiger Schüler!

— Bravo! Das höre ich gerne, mein Kind!

— Ja, und dann musste ich diesen Satz in englische Übersetzen.

Megvalósítják Timișoarán Ardeal és Banat vendégiparosainak agglomerációját

A napokban meg is kezdik a téglajegyek árusítását. — Minden vendéglől üzembem a számlához csatolnak egy-egy jegyet.

A timișoarai vendéglősök, kávéosok és szállodások ipartársulata évi közgyűlését Scheer József ipartársulati s egyben vendéglőszövetségi elnök vezette le. Az évi jelentés felsorolta a küzdelmeket, amelyeket a vendéglől ipar az elmúlt év folyamán folytatott.

Tavaly májusban a monopol-vezérigazgatóság körrendeletet adott ki, amely szerint a községek kötelesek 1932-ig visszamenőlegesen a községi bérlet-összegeket megállapítani és behajtani. A legtöbb helyen ezt az összeget egyszerűen kívánták, ami a falusi kocsmárosokat súlyos helyzetbe sodorta. Sikertült végre a vezérigazgatósággal megállapodásra jutni olyképpen, hogy a községek a bérösszegek fizetését illetően külön megegyezést köthettek a vendéglősökkel és hogy a háromszáz leies bérösszegeket ezerkétszáz leire szállították le, mégpedig úgy, hogy a bérösszegek egyáltalán csak 1935. április 1-étől számíthatók. Juniusban a munka- és egészségügyi minisztérium utasította a közigazgatási és rendőrhatalásokat, hogy úgy a városban, mint pedig a falvakban a vendéglőket és kocsmaikat vasár- és ünnepnapokon esti hét órakor be kell zárni. Az ipartársulat és ezen keresztül a szövetség újra sorompóba lépett. Utalt a szeszmonopol-törvény 203-ik szakaszára, amely szerint a záróra városokban éjjeli egy, községekben esti tíz óra, utalt arra, hogy éppen ennek a törvénynek értelmében csak ez a törvény mérvadó a szeszárúsítás tekintetében, sőt a 252-ik paragrafus az ellenkező értelmű intézkedéseket hatályon kívül is helyezi. A minisztérium ugyan mindamelllett elutasította a vendéglősöket, azonban

a pénzügyminisztérium volt ezúttal belátóbb és végre is megállapodott a munkatügyi-minisztériummal, hogy az is megengedte a 203-ik szakaszban megállapított zárórát.

A szerencsejátékokról szóló törvény végrehajtási utasításának egyik pontja nyilvános helyiségekben mindenféle szórakoztató kártyajátékot is beszüntetett s a vendéglősök ezt az intézkedést a törvény-nyel ellentétessnek tekintették. Az intézkedés elleni kitartó küzdelmük ismeretes. Jelenleg persze, az új törvény révén megváltozott a helyzet. Az összel ismét a monopol-vezérigazgatóság szolgált meglepetéssel, amennyiben a városi üzemekre vonatkozólag ötezer, a falusiakra nézve kétezer leiben állapította meg azon monopolszessz értékét, amely mennyiséget okvetlenül raktáron kell tartani. Timișoarán és környékén a megejtett ellenőrzésből kifolyólag nem kevesebb mint kilencvenkét italmérési engedélyt el is vontak. Sikertült ezen engedélyek visszaadását elérni, amiben a vendéglősöket nagyban támogatta Niculescu-Ritz, a Sfatul-Negustoresc elnöke és sikerült azt is kivinni, hogy a kötelező monopolszessz értéke az italmérési illeték egynegyedével legyen egyenlő.

A vendéglőipartársulat jelenleg különböző akciókat folytat. Így

meg akarja változtatni azt az intézkedést, hogy az italmérési engedély tulajdonosának elhunytával az engedély nem volna örökölhető.

El akarja érni, hogy táncmulatságok és rendezvények idején faluhelyen a törvényes zárórán túl is lehessen italt kimeríteni, ha erre a vendéglős speciális engedélyt szerzett be. A szesz-törvény számos intézkedésének megváltoztatására is akciót indítottak. Így többek között az italmérési engedélyt nyilvános árlejtésről akarnának eltekinteni.

KÜZDELEM A KIFŐZDEK, BORLERAKATOK, SZIKVIZGYÁRAK DETAIL ELADÁSA ELLEN

A közgyűlés a jelentéseket tudomásul vette s elhatározta egyben, hogy a felszaporodott kifőzések ellen tesz lépéseket, a borlerakatok kicsinybeni eladása ellen lép fel és felszólítja a sörlerakatokat és szikvizgyárat, hogy tartózkodjanak a detail-eladástól. Megválasztotta a közgyűlés az új választmányt is.

AZ AGGOK HAZÁNAK ÜGYE

Scheer elnök érdekes bejelentéssel szolgált.

Az ardeali és banati vendéglől ipar agglomerációját kívánja most a szövetség megvalósítani.

Vagy háromszáz-négyszáz veteránja van jelenleg ezen területeken az iparnak, olyan elaggott volt tagja, akinek koldulni kell.

Sikertült engedélyt kapni tízmillió értékű téglajegy eladásához.

A téglajegyek a napokban már el is készülnek s azután Ardeal és a Banat vendéglől üzemeiben egy- és kételees téglajegyek kerülnek forgalomba. Kérte a tagokat, karolják fel a dolgot: senki sem tudja nem szorul-e majdan ő is arra, hogy abban az otthonban találjon otthonra. A téglajegyeket a fliztópincérek fogják a számlákkal együtt a vendégeknek prezentálni. Lesz aztán tíz leies téglajegy is ezeket viszont akkor alkalmazzák, ha számlákat fizetnek olyan cégeknek, amelyek az iparral szorosabb nexusban állnak, sörgyáraknál stb. Az eddigi számítások szerint

az aggok otthona akcióját két év alatt bonnyolítják le.

Az otthon a banati metropoliban valósítja meg, lesz hozzá föld és gazdaság és kert is. Ezzel kapcsolatban a helyi ipartársulat székház megvalósításába fog. Az agglomerációjába minden szakmai rászorult befogadnak, tekintet nélkül a nemzetiségére és arra, vajon volt-e tagja a szövetségnek, vagy más egyesülethez tartozott-e.

A drágaság...

Az „Universul” írja:

Nap-nap után mind több panasz érkezik a szerkesztőségbe, a drágaság emelkedése miatt. A közönység képes volt megvédeni a leit, ereje kell legyen tehát ahhoz is, hogy az áremelkedést megakadályozza. Fokozódnia kell a termelésnek ilyenkor. Nem látjuk ezt, mert egyszerű spekulációról van szó, melyben mindnyájan hibásak vagyunk. Külföldön nem ilyen türelmes a közönység. Franciaországban például a fogyasztók összefogtak és képviselők, politikusok vezetik azt a nagy szövetséget, melyhez a becsületes kereskedők közül is többen tartoznak. Párisban nemrég csupán egy centimmet emelkedett a tojás ára, mire kiadták a jelszót: „Nem vásárolunk!” Az élelmiszertürelmek tojásaikkal maradtak és a fogyasztók nyertek meg a harcot. Nálunk, sajnos, maga az állam jár elől a drágításban vámpolitikájával és taksáival. Csak vérszegény megmozdulások voltak, midőn a világy drágasága ellen a kereskedők más világitással próbálkoztak. Indokolatlan eljárás ellen kivételes eszközökhöz kell folyamodni.

★

AMI MEGMARADT.

—Látja, valamikor itt egy szélmalom állott. A háboru alatt szétrombolták. De figyelje csak meg: a szél megmaradt...

Hajmosó
hajszáritó
készülékek
és más
fodrászati
cikkek
olcsón, szakszerűen
Köszeghy Sándor Fia
Arad,
Bul. Reg. Ferdinand 63-65.
volt Dengli-ház.

Tiltakozás a feljelentőknek biztosított jutalom ellen.

Az ipar sérelmeinek orvoslását kérte Costinescu minisztertől az Ugir küldöttsége

A miniszter ígéretet tett a nagyiparosok kérésének kedvező elintézésére. — Előszeretettel külföldi árut vásárolnak a közintézmények.

Az Ugir központi választmánya legutóbb tartott ülésén az ipar időszerű kérdéseivel foglalkozott és az ipart ért sérelmeket emlékiratba foglalta. Az emlékiratot az Ugir küldöttsége adta át dr. I. Costinescu kereskedelmi és ipariügyi miniszternek. Az Ugir emlékirata főbb vonásokban a következőket tartalmazza:

AZ ÁLLAMI VÁLLALATOK ILLETKEMENTES IMPORTJA.

Az utóbbi hónapokban egyes hatóságok és állami vállalatok szükségleteiket, az érvényben levő minisztertanácsi határozatok és törvények ellenére, nem a belföldi vállalatoknál szerzik be, hanem azokat külföldről importálják. Az import megkönnyítése céljából ezek a hatóságok és állami vállalatok a minisztertanácstól különböző kedvezményeket kaptak, amelyek lehetővé teszik a külföldi áruk versenyét. Az Ugir azt kéri, hogy ezeket a kedvezményeket korlátozzák kizárólag olyan cikkekre, amelyek a nemzetvédelemmel állanak kapcsolatban és belföldön nem gyárthatók.

A KÜLFÖLDI VALUTÁBAN FENNÁLLÓ ADÓSSÁGOK KÖNYVELÉSE.

Az a kormányintézkedés, amely szerint a hivatalos árfolyamon felül 44 százalékgig felárát kötelesek az importőrök fizetni az importált áruért, súlyos helyzetet teremtett az ipar számára a külföldi kötelezettségek könyvelése és felértékelése szempontjából.

Tekintve, hogy a devizakiutalások nem fedezték teljes egészében az importot, jelentős devizaadósságok gyűltek fel az egyes vállalatoknál, amelyek ezeket az összegeket kénytelenek átviteleni a következő évekre. Ezek az adósságok a 44 százalékgig terjedő árfolyamkülönbséggel növekedtek. A központi adóügyi bizottság adott ugyan ki döntést, amely szerint az 1935. március 7. utáni külföldi vásárlások ellenértéke a mérlegben import prémiummal együtt vehető fel, azonban nem rendelte az 1935. március 7. előtti devizában fennálló adósságok kérdését. A helyzet ugyanis az, hogy 1934. december 1. óta, amiótan az import-certificatek rendszerét életbe léptették, nem volt lehető a régi adósságoknak és az importnak hivatalos árfolyamon történő fizetése. Ma is a Banca Națională az 1935. március 7. előtti importált áruk kifizetésére csak valuta felárral együtt ad devizát, sőt szankciók alkalmazásával kényszeríti az importőröket arra, hogy a már régeen eladott áruk után fizessék az importprémiumot, amiótan az importőrök az importprémiummal nem számolhattak. Így tehát ezek a prémiumok tényleges veszteséget jelentenek és ezeket a veszteségeket fel kell tüntetni a mérlegben.

Az Ugir kérte a minisztert, hogy az 1935. március 7. előtti importból származó adósságoknak importprémiummal együtt való feltüntetése érdekében interveniáljon a pénzügyminiszternél.

A RÉGI KERESKEDELMI ADÓSSÁGOK FIZETÉSE.

A kontingentálási igazgatóság nem küldi transzfervizumra az olyan vállalatok importengedélyét, amelyek régi adósságaik után, amelyek 1935. június 10. előtti származnak, nem fizetik az importprémiumot. Az Ugir szerint, ez törvényellenes intézkedés, mert az 1935. évi devizatörvény szerint, az az adós, aki a megállapított árfolyamon a Banca Naționalăhoz befizette leiben külföldi adósságainak ellenértékét, érvényesen mentesül minden egyéb fizetési kötelezettség alól. Az Ugir a kérdéssel kapcsolatban a következőket kéri:

a) Ne követeljék a valutaprémium fizetését a régi kereskedelmi adósságok után. Az így előállható veszteséget a Jegybank fedezheti a 12 százalékos import- és exportprémiumból, amelynek bevétele jóval meghaladja a jelenlegi szükségletet az importprémiumok fizetésével kapcsolatban.

b) A kérdés végleges rendezéséig az összes szankciók alkalmazását függeszték fel azokkal a cégekkel szemben, amelyek nem fizetik az importprémiumot június 15. előtti import után.

AZ ADÓSERELMEK.

A legutóbb megszavazott adótörvények különböző olyan intézkedéseket tartalmaznak, amelyek súlyosan sértik a nemzeti ipar érdekeit. Így pl. az aviatikai alap felállításáról szóló törvény prémiumot biztosít a feljelentőknek. Ez az intézkedés különböző visszaélésekre ad alkalmat és ezért a prémium engedélyezését meg kell szüntetni.

Sérelmezi azt is, hogy a központi adóügyi bizottság március 3-4. döntésével megszüntette a külföldi valutában fennálló külföldi adósságok tőkeamortamentességét.

Foglalkozik az Ugir memorandum a második negyedévi import tervezett nagyarányú csökkentésével és azt kéri, hogy az ipar nyersanyag- és félgyműanyag-szükségletét a kormány mindenképpen biztosítsa.

KEDVEZŐ ELINTÉZÉST IGER A MINISZTER.

Dr. Costinescu miniszter az Ugir delegációjának adott válaszában megígérte, hogy közben jár a második negyedévi diszponibilitásnak 2½ milliárd leire való felemelése érdekében.

A külföldi adósságoknak a mérlegben való szerepeltetésével kapcsolatban ígéretet tett a miniszter, hogy a pénzügyminiszteriumnál interveniálni fog olyan irányban, hogy ezek az adósságok a tényleges helyzetnek megfelelően legyenek szerepeltethetők az iparvállalatok, illetőleg az importőrök mérlegében. A többi kérdéssel kapcsolatban megígérte a miniszter, hogy azokat tanulmányozni fogja.

Az új törvény értelmében

Országszerte megtörtént az ipartestületeknek a munkakamarák által való átvétele

Új, független szervezetekbe kíván tömörülni az iparosság.

Tudvalevőleg néhány nappal ezelőtt jelent meg a hivatalos lapban az a törvény, amely intézkedik az összes ipartestületek megszüntetésére nézve. A megszünt ipartestületek ezentul a Munkakamarák hatáskörébe tartoznak, illetve az ipartestületek által eddig gyakorolt összes jogokat ezentul a Munkakamarák gyakorolják. Érthető meglepetést keltett a törvény megjelenése az ardeal-i és banat-i összeparosság körében, mert a törvény életbeléptetése azt jelenti, hogy

megszűnt az ipartestületi önkormányzat.

MEGSZÜNT AZ IPARTESTÜLET

Ardeal és Banat egész területén megkezdődött az ipartestületek átvétele. Így Arad-on Vulpe Josif munkakamarai elnök, Popescu Petre munkügyi vezérfelügyelő, Feier Stefan munkakamarai delegátus megjelentek az Ipartestület irodájában és közölték az ott jelenlévő Vulcu Maxim elnökkel, Hönig Árpád pénztárossal és Dolga Emerik titkárral, hogy a törvény értelmében átveszik az Ipartestületet.

A hivatalos átadási aktus megtörtént anélkül, hogy korábban értesítést kapott volna az ügyvezető elnök, vagy az Ipartestület több tagja, mert a törvény mindössze három tagu bizottság jelenlétét ismeri el kötelezőnek.

Ezzel a hivatalos eljárással

megszűnt a több, mint félévszázada fennálló Ipartestület, amely eddig hű képviselője volt az iparosságnak.

Ezentul tehát az összes iparügyek a Munkakamara hatáskörébe tartoznak, ezentul ez az intézmény adja ki az iparigazolványokat, a munkakönyveket, dönt a munkaadók és segédek ügyeiben, de mindez az iparostársadalom megkeresése nélkül megy végbe, az iparosság szempontjainak megfelelően. A törvény alapján a különféle iparosintézmények is a Munkakamara hatáskörébe kerültek.

ORSZAGOS IPAROS SZERVEZKE DÉS INDUL

Nem érdektelen megemlítenünk, hogy az arad-i Ipartestületet 1885-ben alakította meg Kristyóry János. Ő szerzett érvényt az 1884 évi XVII. törvényeknek, amely az ipartestületek megalakítására nézve intézkedik. Minden iparosszakra tömörült az Ipartestület körül. Ragyogó munkát fejtett ki az elmúlt félévszázad alatt az arad-i Ipartestület, amely mindenkor szakmai érdekeket és a haladást tartotta szem előtt. Az ipartestületek első országos értekezletét Arad-on tartották 1887-ben, különféle iparoskongresszusok folytak le városunkban. Az alkotó munka jegyében telt el az idő. A mindenkori vezetőségek, amelyek elnökei között régebben Kristyóry János, Berán Antal, Glück Károly, Nikols Péter, Steigerwald Alajos, Wohlmann Emil, Bérczi Pál, Olariu Iustin nevével találkozunk, mindent elkövettek, hogy a város iparostársadalmát arra az erkölcsi magaslatra emeljék, amelyet méltán megérdemelt. Munkásságukat siker koronázza.

Az ipartestületek átadásával egyidejűleg egyébként máris országos mozgalom indult, mely a régi autonóm testület helyébe egy országos iparos szervezetet kíván állítani. Ennek természetesen minden iparos nemzetiégi különbség nélkül tagja lenne és ez a szervezet volna hivatva arra, hogy az adósérelmek, betegségyűző panaszok és más egyetemes iparos érdekek mellett felemelje szavát.

Aki a raktáron tartott árut ipara folytatására használja fel, nem köteles kereskedelmi adót fizetni

Állapította meg a tímisoarai törvényszék.

Két érdekes adófelelősség ügyében döntött a tímisoarai törvényszék. Az adókievítő bizottság ugyanis kereskedelmi adót rótt ki özvegy Thén Ilonára, akinek a IV. kerületi Dragalina-téren mechanikai műhelye és lerakata van, valamint Wawrinszky Béla szabómesterre, akinek az I. kerületi Lonovici-uicában van műhelye. Az adókievítő bizottság úgy találta, hogy Thén Ilona különböző kérekpár- és gépalkatrészeket tart raktáron, amelyeket elad, tehát kereskedelmet űz. Wawrinszky Béla szövetet tart raktáron és pedig az adóellenőr szerint

azért, hogy azt eladja.

Ezzel szemben a törvényszék megállapította, hogy a kérekpár- és gépalkatrészeket az esetleges javításoknál használják fel, míg a szabómester a raktáron tartott szöveteket feldolgozza és azokból ruhát készít. A törvényszék helyt adott a felelősségeknek és kimondotta, hogy úgy özvegy Thén Ilona, mint Wawrinszky Béla az ipari adó csoportjába tartoznak, mert a raktáron tartott árukat iparuk folytatására használják fel, tehát azokkal nem folytatnak kereskedelmet.

Értekeztet a Jegybanknál az erős deviza-állomány növelése érdekében

Bevált a 38 százalékos felár rendszere

A külkereskedelmi forgalom rendszerének súlyos legnagyobb és állandó hibája, hogy erős devizákat nem produkál kellő mértékben.

Az erős devizák hiánya két okra vezethető vissza. Külkereskedelmi rendszerünk és a kedvezőtlen fizetési egyezmények következtében exportunk az erősvalutájú államok felé nagymértékben lecsökkent. Az erősdeviza hiányát fokozta az is, hogy egyes

gyengébbvalutájú országok valutadumpinget indítottak Románia ellen.

Vonatkozik ez főképp Németországra, amely minden eszközzel igyekszik biztosítani a maga számára a szükséges nyersanyagokat.

A német kormány, amint ismeretes, nem volt hajlandó erősdevizával vásárolni a román petróleumot. A Jegybank viszont nem fizet exportprémiumot a Németországba exportált áruk után, azaz az indokollással, hogy a márka szabadforgalom tárgyát képezi és így az exportőrök a magánforgalomban történő értékesítés útján megtalálhatják számitásukat. Mivel a márka árfolyama ez év első negyedében a nemzetközi piacokon állandóan csökkent, nem lett volna rentabilis a román termékek, főképp a petróleum exportja Németországba márka ellenében. Ekkor

a német importőrök magukra vállalták a 38 százalékos exportprémium fizetését.

A márka árfolyama tovább csökkent és így rentabilitásából veszített a németországi petroleumexport. Ekkor a német importőrök hajlandók voltak az árfolyamdífferenciát is fedezni. Ennek a valutáris dumpingnek volt eredménye, hogy petroleumexportunk nagymértékben megnövekedett Németország felé. Így például január hónapban németországi összexportunknak 70 százalékát, februárban 50 százalékát, márciusban 40 százalékát, áprilisban már ismét 90 százalékát tette a petroleumkivitell.

Ilyen politikát folytattak más, gyengébbvalutájú államok is, mint például Olaszország, amely felé szintén nagymértékben megnövekedett petroleumkivitellünk.

Április hónapban, amidőn a lel magánforgalmi árfolyama erősebb emelkedést mutatott a külföldi piacokon rentabilisabbá vált export az erősvalutájú államok felé, úgy, hogy kivitellünk Franciaországba és Angliába megnövekedett április elején. Ennek oka, hivatalos körök szerint az volt, hogy a

Banca Națională által adott 38 százalékos felár megközelítette a feketetőzsdei árfolyamokat és így az exportőrök inkább voltak hajlandók exportálni az erősvalutájú államokba.

A Banca Națională erősvalutastockjának növelése érdekében, amint értesülünk, értekezletet tartott a Jegybank vezetősége, amelyen részt vettek

a pénzügyminisztérium és a kereskedelmi és ipari ügyi minisztérium delegátusai is. Az értekezleten megállapították, hogy az eddigi devizarendszer kielégítő eredményeket mutat fel és nincs szükség a devizarendszer megváltoztatására. Az erősdevizastock növelése céljából viszont szó lehet arról, hogy az erősvaluták 38 százalékos felárát növeljék.

Ezáltal teljesen eltűnne a feketetőzsdei és a hivatalos árfolyamok közötti differencia, ami rentabilitássá tenné a devizaspekulációt és a feketetőzsdére kerülő erősdeviza is a Jegybank birtokába jutna. A 38 százalékos felár növelése nem okoz nagyobb gondot, mert az importprémium bőven fedezné ezt az emelést, tekintve, hogy jelenleg is aktív az importprémium és az exportprémium szaldója.

A munkafelügyelőség jelentése:

Fejlődést mutat Arad, Bihar és Hunedoara-megyék ipara

„Súlyos a kisiparosok helyzete.” Küzdelem a kontárok ellen.

Az arad-i munkafelügyelőség, amelynek hatásköre tudvalevőleg Arad, Bihar és Hunedoara megyékre terjed ki, elkészült évi jelentésével és ennek számadataiból azt a következtetést lehet levonni, hogy az említett három megyében számos új vállalat alakult és a munkanélküliség csökkent. Több, mint tízezer vállalat és közel nyolcvanezer alkalmazott tartozik az arad-i munkafelügyelőség ellenőrzése alá.

A munkafelügyelőség jelentésének megállapítása szerint az ipar fejlődése elsősorban a kontingentálás rendszerének tudható be. A három megye legnagyobb iparvállalata az Arad-i Textilipar Rt., mely 2650 munkást foglalkoztat és a nyersanyagok behozatali nehézségei ellenére 1933 óta több, mint 50 százalékkal növelte termelését.

Ezzel szemben — írja Popescu Petre munkafelügyelőség évi jelentése — a kereskedelem semminemű fejlődést sem mutat. A kereskedelem szinte teljesen ki van szolgáltatva a belföldi monopóliumnak, hitel viszont szinte nem is létezik. Súlyos helyzetben vannak a kisiparosok is, akik a súlyos adók ellen tiltakoznak és elkecseregett küzdelmet folytatnak a kontárok ellen. Megállapítható azonban, hogy 1935-ben több üzem alakult, mint ahányat megszüntettek. Ezzel egyidejűleg pedig csökkent a munkanélküliség is. Erre legjobban a betegsegélyzőpénztárak által elkészített kimutatás világít rá:

Vállalatok száma, amelyeknek betegsegélyzőköteles alkalmazottai vannak 1928 évben 15.185,

a biztosítottak száma 81.638. 1931 évben 10.068, a biztosítottak száma 61.397. 1932 évben 8.294, a biztosítottak száma 56.590, 1933 évben 8.154, a biztosítottak száma 55.757, 1934 évben 8.258, a biztosítottak száma 67.380. 1935 évben 10.300, a biztosítottak száma 69.419.

A fenti kimutatás a munkafelügyelőség körzetébe tartozó mindhárom megye összesített adatait tünteti fel. Városok szerint felosztva, 1935-ben a következő volt a helyzet: Arad: 4.811 vállalat és 24.421 biztosított, Oradea: 3.097 vállalat és 18.042 biztosított, Deva 1670 vállalat és 14.854 biztosított és Petrosani 722 vállalat és 12.102 biztosított.

Figyelemreméltó, hogy 1935-ben még mindig nem sikerült a konjunktúráig idők utolsó esztendejének, 1928-nak számadatait elérni és 1935-ben több mint tízezer biztosítottal kevesebbje volt a három megye munkásbiztosító pénztárainak, mint 1928-ban, annak ellenére, hogy 1935-ben új rétegeket is kötelező biztosításra kényszerítettek (a kereskedelmi és háztartási alkalmazottakat).

Mindezekből az a végkövetkeztetés vonható le, hogy ha volt is valami javulás, ha szaporodtak is a vállalatok, ha a kontingentálás következtében egyes iparágak számára új konjunktúra is nyílt, ez a konjunktúra semmiesetre sem érezhető a széles néprétegek életmódján. Ez a konjunktúra a belső piac vásárlóképességét eddig még nem emelte, azaz a konjunktúra hatása javarészt csupán a vállalatok mérlegeiben jelentkezik.

Tanulságos mesék

Írta: BODOR PAL

1. A meghiusult kirdlynérablás.

Egyszer volt, hol nem volt, az atlanti tengeren is tul, volt egyszer egy gengszter. Ez a gengszter emberrablással tengette életét, pontosabban nőrablással. Duszgadzad urak hitveseit rabolta el, hogy azután illő jutalom ellenében sértetlenül visszaszolgáltassa jogos tulajdonosaiknak.

Történt pedig egy szép napon, hogy ez a gengszter pompás munkaalalomhoz jutott. Megtudta ugyanis, hogy Dick, a duszgadzad cipőkanálkirály üzleti ügyben szombat este elutazik és csak két nap múlva tér haza.

— Ezer ördög! — dörmögte a gengszter — ezt az alkalmat megragadom és ugyis lőn. Szombaton éjjel belopódzott a cipőkanálkirály palotájába, hogy elrabolja a cipőkanálkirályt.

Am a cipőkanálkirály, aki alapjában véve igen ingagat ember volt, időközben meggondolta magát. Elhalasztotta utazását vasárnapra és így történt, hogy amikor a gengszter vérbenforgó szemekkel betoppant a hálószobába, hogy a cipőkanálkirályt elrabolja, legnagyobb meglepetésére ott találta a cipőkanálkirályt is.

Szörnyű zavarba jött a gengszter, menekülni próbált, de a személyzet lármát csapott, jöttek a rendőrök és elhurcolták a gengsztert, aki azután elnyerte méltó büntetését.

A cipőkanálkirálynak pedig megmaradt a hitvege, amit annak köszönhetett, hogy másnapra halasztotta elutazását.

Tanulság: Amit megtehetsz ma, ne halaszd holnapra.

2. A kis gépirókisasszony.

Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer egy nagy-nagy vállalat. Ennek a nagy-nagy vállalatnak volt egy duszgadzad vezérigazgatója és száz gépirónője.

Rettenetes szigorúság uralkodott ennél a vállalatnál. Ha valamelyik gépirónő reggel csak egy icurka-picurka percet is késett, azonnal ott termett a csunya, ráncosképu, bösz irodafőnök, és irgum-burgum! — úgy leszdta őket, mint a bokrot. Félték is tőle a szegény kis gépirónők, mint a tüztől és nem késtek el soha, még egy icurka-picurkát sem.

Csak egyetlen egy volt közöttük, akinek nem használt se szidás, se fenyegetés: a szép szőke, fitosorru Stefike. Ez a Stefike mindennap elaludt és elkésett. Hol félórát, hol másfélórát, ahogy jött.

A bösz irodafőnök naponta leszdta, de hiába. Végre is toporzékolva ekeppen szölt hozzá:

— Türelemem elfogyott. Ha még egyszer elkéssz, jelentkezzék elbocsátása végett a vezérigazgató urnál.

Stefike másnap is csak elaludt, elkésett és a kapott utasításhoz híven zokogva jelentkezett elbocsátása végett a vezérigazgató urnál. A vezérigazgató ur most pillantotta meg életében először Stefikét, megcsipkedte az arccsokáját és szigorú hangon így szölt hozzá:

— Elbocsátásról szó sem lehet. Itt marad mellettem, mint titkárnő. Megértette?

— Igenis, megértettem, — zokogott Stefike — és ott is maradt. Félév múlva pedig meg volt az esküvő és olyan hetedhétországra szölvő lakomát csaptak, hogy na.

Tanulság: Ki korán kel, aranyat lel.

3. Szegény ember szerencséje.

Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer egy nagyon-nagyon szegény ember. Olyan szegény volt ez a szegény ember, hogy hozzá képest a templom egere álláshalmozó és vagyonelrejtő volt.

Nem volt ennek a szegény embernek se betetőfalatja, se meleg gunyája, se éjjeli szállása. Talán éhen is halt volna, ha néha-néha nem evett volna egy kis száraz kenyérhéjat.

Ez a szegény ember meghallotta egyszer, hogy van Pesten egy kiadó színházépület. Hipp-hopp... elment a színházépület tulajdonosához és így szölt hozzá:

— Egy életem, egy halálom, én bizony kibérelnem!

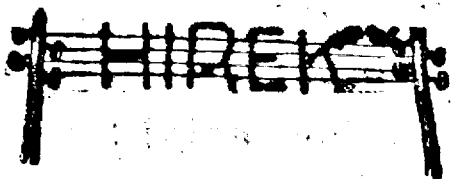
A tulajdonos végignézett a szegény emberen és szánakozva viszonzá:

— Te akarod kibérelni az én bíborbáronyos, aranydiszes színházamat, szegény ember? Hiszen neked még felsőréz sincs a cipődön, ha-ha-ha! Előbb fizess le kétezer pengő biztosítékot, aztán nem bánom, uccu neki, legyen a tiéd színházam bérelte!

A szegény ember eltávozott és egy szempillantás alatt szerzett három vállalkozót. Az egyiknek bérbeadta a ruhatárat ötezer pengőért, a másiknak a függönyreklámot háromezerért, a harmadiknak a büfé kétezerért. A kapott tízezer pengővel visszament a tulajhoz és lefizette a kétezer pengő biztosítékot.

Maradt neki nyolcezer, abból jóllakott, megfürdött, kiruházkodott, összkomfortos lakást bérelt és autót vásárolt. Aztán elkezdte igazgatni a színházat és még ma is igazgatja, ha meg nem halt.

Tanulság: Addig nyújtózkodj, ameddig a takszód ér.

AZ IPAROS

Megjelenik minden pénteken.

Előfizetési ára egész évre intézményeknek és nagy cégeknek 1000 lei, félévre 500 lei. Iparosoknak egész évre 300 lei, félévre 150 lei, negyedévre 75 lei.

Hirdetések négyzetcentiméterre 4 lei. Éves köteteknél árengedmény.

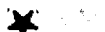
Redacţia şi administraţia — Szerkesztőség és kiadóhivatal — Redaktion und Administration:

Arad, Caminul Industrişilor — Iparos Otthon.

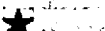
Satumare iparoságának gyász.

A régi céhrendszerbeli mesterasszonyok utolsó mintaképe költözött el az élők sorából Satumaren. A 88 éves öz. Gyüre Ferencné, Bereczky Erzsébet halálozott el, aki magas kora ellenére, mindvégig megtartotta szellemi képességét és a tradíciós régi becsületben nevelt fel egy egész iparos generációt. Az elhunyt matróna édesanyja volt Gyüre Lajosnak, a Csismadia Ipartársulat elnökének, Gyüre Sándor és Károly csismadia mestereknek. Az elhalálozás mély részvételt keltett a satumare-i iparostársadalomban.

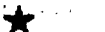

Kineveztek az oradeai munkakamara vezetőségét.

A szakkamarákról szóló új törvény értelmében Oradea külön munkakamarát kapott. A munkaügyi miniszter már ki is nevezte az új munkakamara átmeneti bizottságát, amely a következő: Muth Iuliu, a tanácsköltség igazgatója elnök, Chis Petru alelnök, míg a tagok a következők: Moga Matei, Pop Alex, Pap János, Balogh János, Toth Zsigmond, Hentiu Ludovic, Clonda Vasilie és Kestenbaum N.

Május 10-ig a henteseknek és mészárosoknak be kell fizetni a forgalmi adót. Megiruk, hogy a pénzügyminiszter rendeletet adott ki, amelynek értelmében a mészárosok és hentesek által levágott állatok szőrnélküli bőreit az azok átlagos értéke három százalékát forgalmi adóként kell befizetni. A pénzügyigazgatóság forgalmi adóügyi osztályának vezetője felhívta az arad-i és megyei husipari szindikátus vezetőit, hogy állapítsák meg az átlagárakat, ez azonban a mai napig nem történt meg, éppen ezért figyelmezteti a pénzügyigazgatóság a henteseket és mészárosokat, hogy annak dacára a törvény értelmében május 10-ig be kell fizetniük a forgalmi adót. Mindazon husiparosok ellen, akik ezt a rendelkezést nem tartják be, szigorú büntető szankciókat alkalmaznak. A rendelet a városban és megyében mintegy három száz henteset és mészárosot érint.

ALAPOS OR.

A diák: A szoba tetszik nekem. De jobban szeretnék az ötödik emeleten lakni.
A háziasszony: Miért olyan magasam?
A diák: Mert sánta a szabón.

A rendőrség háztető-rendeleto. A rendőrség a következőkben közli a házilókról kiadott rendelkezését. Háromemeletes házra 4 méter hosszú és két méter széles, kétemeletes házra 3 méter hosszú és 1.5 méter széles, egyemeletes házra 2.5 méter hosszú és 1.25 méter széles, földszintes házra 2 méter hosszú és 1 méter széles, végül a nyílt uccára néző üzletekre és műhelyekre 1 méter hosszú és 0.75 méter széles lobogó tűzrendőrségi és nemzeti ünnepek alkalmával. A fenti méretek Arad város területére kötelezők.

FELESLEGES AGGODALOM.

Blattfuss rendez délutáni kártyapartiját jászokba, amikor az egyik partner dühösen rászólt:
— Blattfuss, maga belenézett a lapomba!
— Aber, — legyintett fölényesen Blattfuss — mit kell nekem a maga kártyájába belenézniem, hiszen én osztottam!

Magasabb osztályokba sorozza a betegsegélyző új rendelete az iparosokat és ezzel megsokszorozza terheiket

Tiltakozó gyűlés az újabb terhek ellen.

A kisiparos szövetség arad-i fiókjá nagygyűlést hívott össze, amelyen előreláthatólag nemcsak a szövetség tagjai, hanem Arad össziparossága is részt vesz. A nagygyűlésre a társadalombiztosító pénztárnak az a legújabb, meglepetésszerű és súlyos terheket tartalmazó rendelete adott okot, amely az elmúlt napokban érkezett meg Arad-ra. Ez a rendelkezés ugyanis

új csoportokba sorozza az iparosokat és esáltal újabb, súlyos terheket ró rájuk.

Az új rendelet teljesen megváltoztatja a régi rendszert. Eddig az volt a helyzet, hogy az egyedül, alkalmazottak nélkül dolgozó iparost a második osztályba sorozták. Az az iparos, aki egy segéderővel dolgozott, tekintet nélkül arra, hogy az segéd volt vagy pedig tanuló, a harmadik osztályba került, a három munkással dolgozó, a negyedik osztályba, míg a három munkásnál többel dolgozó az ötödik osztályba került.

Az új rendelet határozottan kimondja, hogy

a második osztályba önálló iparos egyáltalán nem tarthat és ide csak segédek sorozhatók. Az önálló iparost a jövőben a harmadik osztályba helyezik és 22 leies heti járulékot tartozik fizetni a társadalombiztosítónak, még akkor is, ha teljesen egyedül dolgozik. Azt, aki egy tanonccal dolgozik, a negyedik osztályba helyezik, míg az

aki egy tanoncnál többet, vagy egy segédet foglalkoztat, az ötödik osztályba kerül.

és ennek következtében az egész kis üzemmel dolgozó kisiparosoknak is az eddiginél jóval magasabb tagdíjat kell fizetni.

A közeli napokban megtartandó nagygyűlésen Arad iparosága tiltakozni akar az újabb megterhelés, valamint azon eljárás ellen, hogy megkérdése nélkül döntsének sorsa fölött és ugyanakkor, amikor a társadalombiztosító országos közgyűlésén éles felzárkózások hangzottak el a díjak emelése, illetve az új beosztás ellen, a társadalombiztosító vezérigazgatósága a terhek súlyosbítását és a csoportok átszervezését önhatármulag megvalósítja.

KLEINSTADTBÜHNE.

— Unsere Naive hat heute wirklich ganz ausgezeichnet gespielt!

— Ja, ich kann mich auch gar nicht erinnern, sie in den letzten fünfzehn Jahren derart gut gesehen zu haben!

Május 14-én éjjel lép életbe az új menetrend. Bucuresti-ből jelentik: Az államvasutak igazgatósága közli, hogy május 15-én lép életbe az új nyári vasuti menetrend. A személyszállító vonatokat hat csoportba osztották és pedig: Rapi, gyors, személy, fűrdő és kiránduló vonatok csoportjára. A menetrendváltás a 14-ről 15-ére virradó éjjel következik be.

DER HERRENFÄHRER.

X. hat mit seinem Wagen einen Zusammenstoß gehabt und kommt einige Stunden nach den Unfall wieder zur Besinnung.

— Wo bin ich? — stöhnt er.

— In Zimmer No. 15.

— Strafanstalt oder Krankenhaus?

GEFAEHRliche DROHUNG.

Lenz und Rens waren in Venedig. Als auf dem Markusplatz eine Taube dem Lenz etwas auf den Hut fallen ließ, erklärte er spontan:

— Wenn mir so etwas noch einmal passiert, melde ich meine Austritt aus dem Thiereschutzeverein an.

BÄTRAN HAZUDHATSZ.

A híres hasudozó bejelentette barátainak, hogy néhány hétre Londonba utazik.

— Rendben van, — mondta neki valaki — és ha visszajössz, bátran hasudhatsz akármit, csak azt ne mondd, hogy a Scotland Yard egy hősmérték.

Aradi Iparosok Temetkezést Segélyző Csoportja

Directiunea Grupel de Ajutor de Inmormantare a Industrişilor din Arad face cunoscut membrilor cari sunt in restanţă cu cotizatiile lor, să achite restanţele in interesul lor propriu, fiindcă in conformitatea §-ului 14 şi 15 din statute calitatea lor de membri respira automatic, adică dacă membrul decedează între timp, nu se poate acorda ajutorul. Cotizaţiunile sunt scadente după următorii membri decedaţi:

Az aradi Iparosok Temetkezést Segélyző Csoportja igazgatósága értesíti a csoport azon tagjait, akik halálozási járulékaikkal hátraléban vannak, azt saját érdekében rendezzék, mert a csoport szabályzatának 14. és 15-ik §-a értelmében tagsági joguk automatic megszűnik, azaz, ha a tag közben elhal, a segély nem folyósítható. A fizetés a következő elhunyt tagjaink után esedékes:

In Grupa A. Csoportban: 906. Arminiu Komlós Armin, 906. Stefan Molnár István, 907. S. I. Josif Bittner Józsefné, 908. V. I. Mihail Sajtos Mihályné, 909. Iacob Schmidt Jakab.

In Grupa B. Csoportban: 913 Ana Hatschek Anna, 914 V. I. Emeric Hrabovszky Imréné.

Aradi Polgári Jótékony Egyesület

Halálesetet Segélyző Csoportja.

Directiunea Grupelor de Ajutorare in caz de deces a Reuniunii Civile de Binefacere din Arad prin aceasta comunica cu asociatii, că cotizatiunile de deces sunt scadente până la numărul curent:

Az Aradi Polgári Jótékony Egyesület Halálesetet Segélyző Csoportja igazgatósága ezúton közli i. t. tagjaival, hogy a halálozási járulékok a következő sorsszámokig esedékesek:

In Grupa I. csoportban Vád. luf. Sandici Szvetozar 823, sot. lui Josif Bittner József.

In Grupa II. csoportban változatlanul 920-ig esedékes a fizetés.

EDMUND MOLNÁR

birou comercial tehnic. — Technisches Handelshüre
ARAD, Str. Alexandri No. 8

Fémipari gépek:

Excenter prések, furógépek, közörrű állványok, autogén hegesztők, elektromos ponthegesztők, karbid forrasztógépek, satuk.

Cu carnet M E R C U R
puteţi cumpăra pe credit
de şapte luni la urmă-
toarele firme.

M E R C U R-könyvvél az
alábbi cégeknek készpénz-
áron, felár nélkül vásá-
rolhat hét havi hitelre.

Szentgyörgyi Emil
női divatruházában
ARAD, Neuman-palota.
Nagy választék garantált
jóminőségű
divatcikkekben, női-
és férfi szövetekben.
Szabott ár, pontos kiszolgálás!

ISKOLAI ÍRÓSZEREK,
IRODAI FELSZERELÉSEK,
RAJZ- és TECHNIKAI cikkek,
NYOMTATVÁNYOK, stb.

Max Molnár és Tsa.
Arad, színházzal szemben.

Baranyi Ferenc
uri szabósága
ARAD,
STR. BRATIANU 15.

Női kabátok, retikülök
nagy választéka!
Legújabb DIVATMODELLEK!

LYONE divatruház
ARAD, Neuman-palota.

**JACOBI
GYULA**
VIZSGÁZOTT

FOGÁSZ
ARAD, Str. I. G. Duca 1.
Bársony-ház.

REICH JÓZSEF
ARAD, Piata Avram Iancu.
(Színház-épület.)

Színházi versenybazar
Legolcsóbb beszerzési forrás!
GYERMEKKOCSIKBAN
óriási választék!

Schwartz Árpád
műszerész és villanyszerelő
ARAD, Str. Brancovici 3. szám.
Rádiókészülékek, csillárok
a legjobb gyártmányu varrógé-
pek, kerékpárok, gramofonle-
mek olcsón beszerezhetők.
Szakszerű javítóműhely.

Wollmann Emil
fogász
Fogászati műterem:
ARAD, Piata Catedralei 6. sz.

**DEIN
PAULA**
női kalapszalon
ARAD, Str. Bratianu 9. szám.

Kiváló minőségű gyönyörű
férfi-, női- és gyermek
c i p ő k e t
legolcsóbban árust
MERCUR
cipőruház R. T.
Arad, Piata Avram Iancu 21.

FISCHER M.
üveg- és porcellán
nagyruház
Szerelvények, evőeszközök, lámpák, chi-
na ezüst áru óriási választékban.
Modern képerreztetés és üvegezés.
ARAD, Fehér Kereszt épület.

Szemüvegek,
fényképezőgépek,
fotó cikkek.
Amatőr felvételek kidolgozása leg-
jobb és legolcsóbban!
„Opticum” Kun István
ARAD, Bul. Reg. Maria 18. sz.

POPPER IGNÁC
ARAD, Str. Metianu 2. szám.
Harisnyák, keztyűk,
szveterok, sálak, férfi- és női in-
gek, kombinék, zsebkendők, nad-
rágtartók, sapkák, nyakkendők, al-
sónadrágok, téli- és nyári trikók,
gyermekkelengye, csipkék, tűllők,
himzések, gombok, csattok, retikü-
lök, legolcsóbb beszerzési forrása.

Czernóczy Imre
cipőüzlete kész és mérték után
**cipők legjobb
beszerzési forrása!**
ARAD, Str. Marasesti 4. szám.

Erdős István
ARAD, Str. Metianu 4. szám.
Harisnyák,
csipkék, sálak, keztyűk, setyem-
combinék, reformnadrágok, kötött,
szőtt, valamint rövidárú nagy
választékban!
Pontos, figyelmes kiszolgálás!

„**HUNIA**”
női kalapgyár.
Tulajdonos: DAVID LÁZAR.
Menyasszonyi koszorú-fátyol és
menyasszonyi csokor-különlegessé-
gek. — Női- és férfi kalapok fes-
tése és átalakítása, női kalapok a
legújabb modellek. Olcsó árak!
Str. Metianu 4. Hunyadi-pal.

ÉPULETFÁT,
deszkát, léceket, kerítésoszlopot, cse-
repet és az építkezéshez szükséges
beszerelt anyagokat, valamint aszta-
losárúkat a legolcsóbb áron.
**Steinfeld
és Herskovits Rt.**
fakereskedelmi vállalatnál Arad,
Calea Rađnei 56-60.

**Női és férfi
szöveteket**
az összes kelengyecikkek
Friedmann és Schwartz utóda
TEXTILIA
divatruházában
Arad, Str. Metianu 4 Hunyadi-p.

WEISZ ARNOLD
gyógyszertára
ARAD, Piata Avram Iancu.
Az összes angol, francia, svájci,
hollandiai, osztrák és magyar
gyógyszerkülönlegességek raktára.
ELZA KAMFORKRÉM az 1928.
évi párisi nemzetközi kiállításon
nagy aranyéremmel és díszoklevél-
lal kitüntetve.

**Nászajándékok
alkalmi ajándékok**
legjobb beszerzési forrás
KUN JÓZSEF
ékszerész
ARAD, Bul. Reg. Maria.
Ékszerkészítés és átalakítás saját
műhelyemben.

Kalmár József
cégnél Arad, Str. Bratianu
**Rádió, bicikli,
csillár**
jutányos áron szerezhetők be!!

**HALMOS
GYULA**
Fogászati műterem:
ARAD, Calea Banatului 2. sz.
Dr. Keppich ház.

**Kötöttáru, harisnya
és keztyűkülön-
legességek**
LÖWINGER-nél,
ARAD, Bul. Reg. Maria 18. sz.

**Férfiszövet
különlegességek
és bélésárú**
a legnagyobb választékban
Vajda
ARAD, Str. Eminescu 15.

Pollák Imre
ARAD, Str. Metianu 14. szám.
Ékszerek dusan felszerelt raktára.
A legkíméletesebb svájci zseb- és fali-
órák. Feltűnő olcsó árak! Tört
aranyat és ezüstöt vesznek vagy
újra átcserélnek. — Speciális óra-
javító műhely.

**Speciális BUTOR
nappali és
kombinált szoba**
REINHART FÜLÖP
butorgyár
ARAD, STRADA HORIA 2. SZ.
Városházával szemben.

Pontos kiszolgálás
**FÉRFI, NŐI és GYERMEK-
CIPŐKBŐL**, elsőrendű anyag
Férficipő 300 leitől, női cipő 270
leitől, gyermekcipő 180 leitől. Mer-
cur-könyvre készpénzárban
Czernóczy Mihály
Arad, Str. Eminescu 26. szám.

STOJKOVITS József
fényképezési műterme
ARAD, Piata Avram Iancu 16.
Művészi kivitelű gyermekfelvéte-
lek. — Speciális fényképnagyítások

APOLLO
Illatszertár
ARAD, Str. Eminescu 4. szám.
Mindennemű illatszer, szappan,
fogkrém és egyéb különlegességek
dus lerakata. Olcsó árak!

**Épületvasalások,
szerszámok, háztar-
tási cikkek**
legolcsóbb beszerzési helye
„**SPOR**” E. SEITZ
ARAD, P. Avram Iancu 4. szám.

**Engelhardt Ferenc
szücsnél**
Szőrmebundák állandó nagy raktá-
ra. Vállal mindennemű szőrmé-
munkákat, molykár elleni megőrzést
ARAD, Str. Eminescu 1. szám.
Vadászkürt szálló épület.

**Kabát, komplé
és ruhaujdonságok**
utólérhetetlen olcsó áron
szerezhetők be
Menczer konfekcióban
Fischer Ellz-palota.

**Hoszpodár
fest, tisztít**
ARAD.
Üzlet: Str. Eminescu 3.
Gyártelep: Str. Stroescu 13.

Nagy Imre
női divattermében
**készülnek a leg-
újabb ujdonságok.**
ARAD, Str. Eminescu 2. szám.